

Devrimci Demokrat Gençlik

yaşasın gençliğin örgütsel ve hareket birliği

- YENİ YILA GİRERKEN
- YENİ DURUM VE TAVRIMIZ
- FAŞİZME KARŞI MÜCADELE VE GENÇLİK (2)
- AYDINLAR ÜZERİNE
- 33. YILINDA U.D.K.F.

Sayı: 11 Aralık 1978 10 TL.

ULUSLARARASI KADIN HAREKETİNİN DÜŞMANI FEMİNİZM

Baskının sömürünün zulmün olduğu yerde baskıya sömürüye karşı bir savaşım da vardır. Bu olgu tarihin her döneminde varlığını korumuştur ve hala koruyor. Bu, savaşımlar tarihin ilk dönemlerinde pasif direnişler ve isyanlar şeklinde olmuştur. Ancak sömürü ağının örgütlü oluşu, beraberinde savaşınıların da örgütlülüğünü getirmiştir.

İşte bu belirlemeden yola çıkınca Feminizmin ortaya çıkışı ve gelişmesinin nedenleri açıklanabilir. İlkel komünal toplumda hiç bir baskı ve sömürüyle karşı karşıya bulunmuyan kadın, köleci topluma geçişte, anaerkil miras hukukunun yıkılması, çok eşli evliliğin yerini ancak erkeğin yıkabileceği tek eşli evliliğin alması, anaerkiliğin yıkılışını ve erkeğin egemenliğine dayanan ata erkilliğin yerleşmesi, ENGELS'in deyimiyle dişi cinsiyetin büyük tarihi bozgunu olmuştur. Erkeklerin üstünlüğü ile ilk sınıf baskısı aynı zamana rastlamıştır. Yani köleci toplumda oluşmuştur. köleci toplumda, Feodal toplumda, Kapitalist toplumda kadın sürekli olarak ikili baskıya maruz kalmıştır.-Sınıfsal baskı, Cinsel baskı,. Adı yukarda geçen üç toplumda yani üç sınıflı toplumda ve aile içinde sürekli baskıya maruuz kalan, hayvan ve silah karşılığında değiştirilen, parayla alınıp satılan, ömrünü babasının ve kocasının egemenliğinede geçiren KADIN, bir iş aleti ve döl aracı olarak kullanılmıştır ve kullanılmaktadır. Üstelik bununlada kalınmıyarak, egemen sınıfın yazarları ve düşünürleri (!) tarafından sürekli horlanmış ve yazarların kalemlerinin maskarası haline getirilmiştir. Kadın üzerinde bunlar ve daha anlatamayacağımız çok çeşitli baskının uygulanması doğal olarak kadında da buna karşı bir başkaldırıyı oluşturdu.

Kadınlarda baskıya, sömürüye karşı ilk bilinçsizce kıpırdanma Köleci Roma'da olmuştur. Köleci Roma'da yasalar babanın ve kocanın haklarını azaltır. Kadına mirasa konma ve miras bırakma izni verir. Gerçi romalı kadın servetine sahip çıkmak istiyorsa bu servetinin zevkini çıkarmak içindir. Romalı kadın hiç bir zaman politik haklar elde edinmek için savaşmadı. İşte bu nedenlerden dolayı bilinçsizce bir harekettir. Ancak ilk defa Roma'da oluşan bu durum aslında biraz daha gelişme imkanını bulsaydı tamamen kadını erkeğin karşısına çıkaracak, sınıflı toplumu oluşturan diğer etkenler düşünülmeden kadın ve erkek karşı karşıya getirilecekti. Ancak Roma'da köle savaşlarının sürekli olması böyle bir Feminist hareketin gelişmesi imkanının ortadan kaldırdı.

Feodal toplumda da loncalar kadının çalışmasına karşı çıkar, karşı olmıyanlarda kadının usta seviyesine yükselmesini istemez. Ancak sanayi devrimi kadının kitle halinde üretime sokar, Fabrikalarda-özellikle dokuma sanayinde-kadınlar kitlesel halde çalışırlar. Ezilenlerin, sömürülenlerin davası artık kitlesel bir savaşa dönüşür. Bu durumda, ancak temelleri henüz sağlam bir şekilde atılmış değildir. Bu arada İnsan Hakları Beyannamesi yayınlanınca Feminist hareketin yaratıcılarından OLYMPE DE GOUGES bir kadın hakları beyannamesi yayınladı.

"Kadın özgür doğar ve erkekle eşit haklara sahip olur. Temel olarak bütün egemenliklerin ilkesi kadınla erkeğin birleşmesinden başka bir şey olmayan millettedir. Kanun önünde eşit olan bütün kadın ve erkek vatandaşlar, kabiliyetlerine göre ve faziletleriyle, yeteneklerinden başka hiç bir ayırıma uğramaksızın, bütün yüksek onurlara, yerlere ve kamu görevlerine eşit olarak kabul edilebilmelidir. Kadın darağacına çıkma şansına sahiptir, yargıçlar kuruluna yükselme şansına sahip olmalıdır...Kadınlar uyanınız."

Fakat ilk kadın örgütlerinin yöneticileri Olympe de Gouges, roza lakombe giyotin bıçağı altında can verdiler ve tüm kadın örgütleri dağıtıldı. Bu arada sorununa çözüm getirmek istiyen bir çok iyi niyetli sosyalistler (!)de olmuştur. Ancak bunların getirdikleri, toplumsal içeriği olmayan, kişilere yada iradeye yönelik çözüm yollarıdır. Bu iyi niyetli sosyalistlerin getirdikleri çözüm yolları kadın sorununu çözecek nitelikte değildi. Tam tersine Feminizmi körükliyecek nitelikteydi. Çünkü sorunun kaynaklandığı özdeki çelişkiyi çözmek yerine bu özün yarattığı çeşitli biçimlerden sadece birisini yani kadın sorununu çözmediği gibi ancak Feminizm dediğimiz hareketi oluşturur. Görüldüğü gibi, işçi sınıfı hareketi henüz rayına oturmadan önce Feminizm iyi niyetli sosyalistler tarafından da destekleniyordu. Ancak Bilimsel Sosyalizm İşçi Sınıfının rehberi olduktan sonra artık ka dınlar sorunlarının çözümünde doğru yolu işçi sınıfının kurtuluşu ve onun demokratik-Diktatörlüğünde görerek
İşçi sınıfının yolunda kendi örgütleriyle yer almışlardır. Uluslararası Demokratik Kadınlar Fedarasyonu'nun kuruluşu Feminizmi uluslararası arenada yerle bir etmiştir. (U.D.K.F.'nin kuruluşundan önce bir çok Feminist kadın örgütleri vardı fakat bunların kadın kitleleri arasında bir etkinliği yoktu.) UDKF'nin işçi sınıfı yolundaki tutarlı savaşımı Feminizmin etkinliğini silip süpürdü. Ancak emperyalistler, egemen güçler boş durmadı. Nasılki işçi sınıfı hareketini bölmek için, işçi sınıfının uluslararası dayanışmasını kırmak için, küçük burjuva maceracılığını ve maoist hareket geliştirip kullandıysa, Uluslararası kadın haretini bölmek içinde Feminizmi yeni taktikliriyle uygulayıp geliştirmeye çalıştı. Feminizme öyle bir biçim getirildiki hem sağ hemde sol sapma hareketler içinde Feminizm kendine yer bulabildi.

Sol sapmalar kendi subjektif niyetlerinin objektivitede var oludğunu sanarak, kadınla erkek arasında bize göre hiç bir ayrılık yoktur, diyerek kadın kitleleri arasında çalışmayı red etmiştir. Oysa kadınların devrimdeki yığınsallığı, devrimin göstergesidir. Bu düşünce kadın hareketini bölmek için iyi bir taktik, Feminist bir taktiktir.

Klara Zetkin, Lenin'e Parisi içindeki yoldaşlarının çoğunun, kadın hareketini örgütlemek ona devrimci bir yön vermek amacıyla onlar arasında da özel bir çalışma yürütecek parti seksiyonlarının kurulması düşüncesine karşı çıktıklarını belirttiğinde Lenin'in yanıtı şöyle olmuştur.

"Onlara göre Komünist partiler ilke olarak kadınların erkeklerle tam eşitliğini tanıdığından hiç bir ayırım yapmadan kitleler arasında örgütsel çalışma yapmalıydılar. Oysa kadın hem sömürülen hemde erkeğin evcil kölesi durumunda bulunan, dolayısıyle toplumda ikinci sınıf vatandaş işlemi gören bir cins olduğundan, ona karşı özel olarak yaklaşmak, AJİTASYON-PROPAGANDA-ÖRGÜTLENME-DE üzgül sonunlarından hareket etmek gün. gibi açık bir olguydu.

Günümüzde sol sapmaların ilkelerindeki bu sekterlik feminizmin gelişmesi için uygun ortamı yaratmıştır. İşçi kadınlar, köylü kadınlar arasında örgütlü, yığınsal olmaya yönelik çalışma yerine gencecik (daha çocuk diyebileceğimiz yaştaki kızlarla) kızlarla birlikte sokak eylemlerine çıkmaktadırlar. Bu davranış biçimde feminizmi göstermiyorsa da özünde feminizmi taşıyor. Kadını erkeğin karşısına çıkardığı gibi kadın hareketini bölüyor, dağıtıyor, yığınsallığını engelliyor.

Sol sapma sağ sapmadan daha ince bir taktikle feminizmi işler. Oysa sağ sapma hareketlerde direkt var olan düzen çerçevesi içinde kadınla erkeğin eşitliği için savaşım verilir. Bu davranışta kadını erkeğin karşısına çıkarır ve kadıncı (feminizm) diyebileceğimiz hareketi oluşturur.

Feminizm, en açık tarifini yukarıda kısaca metnini verdiğimiz OLYMP DE GOUGES'ın kadın hakları beyannamesinde kendini gösterir. Metinde de görüldüğü gibi feminizmi belirleyen iki ana karakteri vardır. Mutlak eşitlikçilik ve kadın sorununun çözümünü kendi başına görmek, onun düzenle, üretim ilişkileriyle olan ilişkisini görmemek. Bu iki ilke kendini sonuçta kadının erkeğe karşı vereceği savaşımla eylemleştirir. Eylemin niteliği kadıncılıktır.

Yukarıda örneklerle verildiği gibi feminizmin ilk ilkesi sol sapmada, ikinci ilkesi sağ sapmada vardır. Fakat sonuçta bunların ikisi de bilindiği ve açıklandığı gibi feminizme yeşil ışık yakarlar.

Feminizm, ister sol ister sağ sapma içerisinde yeralsın ya da feminizmin direk savunuculuğunu yapan örgütlere karşı duyarlı olmak ve bunlara karşı etkin ve tutarlı bir savaşım vermek her devrimci kadın örgütünün görevdiri ve zorunludur.

Çünkü feminizm kadın hareketinin hedefini şaşırtır.

Çünkü, feminizm kadın hareketinin yığınsallaşmasını engeller.

Çünkü, feminizm kadınların uluslararası dayanışmasını önler...

NOT: Dergimizin 10. sayısında "AKSA'nın 19. Kongresi üzerine" başlıklı yazıda ayrı ayrı kongre yapan her iki grubun bildirileri yayınlanmıştır. Okuyuculara belirtiriz.

Türkçe - Kürtçe Aylık Siyasî Gençlik Dergisi - SAHİBİ : Erdem Gencan SORUMLU YAZI İŞLERİ MD. : Mustafa Kaplan YÖ.
NETİM ve YAZIŞMA YERİ : Ofis Ekinciler Cad. Kristal Apt. No: I / Diyarbakır. ANKARA BÜROSU : Sümer Sok. 9/I2 - Kızılay.
ABONE KOŞULLARI : 6 Aylık 60 TL. I2 Aylık I20 TL. Yurt Dışı İki Katıdır.

Yeni durum ve tavrımız

II. MC. nin yıkılmasından sonra devlet olanaklarını yeterince ve istediğince değerlendiremeyen MHP, ona bağlı ve onun doğrultusunda olan tüm kuruluşlar, olumsuzluğun yada önceden varolan olanak bolluğunun kısıtlanmasının verdiği hırçınlık ve başlıca faşist anlayışları gereği, terörcü eylemlerine; düzenli bir işleyiş, örgütsel yapılarından gelen ve yukarıdan aşağıya geçerli olan politik-feodal anlayışın kesin ve katı kurallarına göre göreceli olarak alabiliğine yoğunluk kazandırdılar. MHP ve sözünü ettiğimiz yan kuruluşları ve yandaş kuruluşları bu terörcü eylemlerin, şu yada bu biçimde, ne ki mutlaka içinde yer alıyorlardı. Bu sav tutuklanan yada gözaltına alınan ülkücülerin anlatımlarıyla da kanıtlanmıştır. Dünya görüşleri ve anlayışları gereği bunu yapmak zorundaydılar. Görülen biçimde tavır alışlarının dışında bir tavır zaten alamazlardı. MHP bu eylemleri 3. Ecevit hükümetini düşürmek için yapıyordu. Daha doğrusu kısa erimli erekleri hükümetin düşürülmesiydi, ama uzun erimde erekleriyse, hiç kuşkusuz ve yanılgısız faşist devlet biçimini (belirleyici ve yığınsal bir destekle) gerçekleştirmektir. Anımsanacağı gibi bu düşüncelerini bu hükümet yıkılmalıdır biçiminde belgilendirdiler.

Ne var ki taktik yalnızca ve sadece MHP tarafından savunuluyor ve benimseniliyor değildi. Onunla birlikte muhalefetteki partilercede destekleniyordu. Bu destek ve yandaşlık güçlü bir biçimde ve daha çok AP ve onun Genel Başkanı Demirel'den geliyordu. Öyleki bu arka çıkış çoğu zaman faşist eylemleri hızlandırdığı gibi, faşist eylemciler için bir cesaret kaynağı oluyordu. Açıkça belirlenmesi gereken konu şudurki; AP-MHP-MSP bu hükümet düşmelidir belgisinde birleşiyorlardı. Ortak paydaları bir yerde kısa sürede bu slogandı. Vurgulanması gereken noktalardan biride bu konuda MHP ve AP'nin her ne pahasına ve ne biçimde olursa olsun bu hükümet düşmelidir anlayışını paylaştıklarıdır. Bu anlayış bu günde daha her iki partide eğemendir. Bu düşünce ve anlayış MHP için faşizmi gerçekleştirinceye kadar, faşist hükümet dışında kuraldır.

Bu nedenle belirlenen taktiğin yaşama geçirilmesi konusunda işin militanlığını, pratisyenliğini, düzenlenişini nesnel olarak öteden beri MHP zaten üstlenmişti, kaldıki örgütsel hazırlığınıda buna göre yapmıştı. Bu konudaki destek deminde söylediğimiz gibi AP idi.

MHP kısa erimli olarak belirlenen bu hükümet düşmelidir taktiğinin gereği, bugüne kadar sayısız eylemlerde, katliamlarda bulunmuştur. Bu eylemleride kamuoyunca yakından bilinmekte ve izlenmektedir. Yalnızca kitlesel ayaklanmalara girişmeleri konusunda, bazı örnekler vermek gerekirse; Elazığ, Malatya, Aksaray ve en son K.Maraş olayları sayılabilir. Yol kesmeler adam öldürmeler, kurşuna dizmeler ve arada ETKO'su, YTK'si, T.İ.T. de işin cabası.

Baş vurulan tüm eylemler kısa dönemli ereğin gerçekleşmesine yetmeyince, bu kez biçimsel olarak taktik değişimine gitmişlerdir. Yani hükümet değişmelidir sloganı yerine, aynı içerikte, ancak değişik biçimde; önce sıkı-yönetim sonra hükümeti düşürmek biçimine koymuşlardır. Bilindiği gibi son aylarda başta Başbuğ olmak üzere tüm faşistler sıkı-yönetim çağrılarında bulunuyorlar, direniş hakkından sözederek ordunun darbe yapması için kışkırtmalarda bulunuyorlardı. Ne varki çağrıda bulunmak yeterli değildi, sıkı yönetimi getirmek için sıkı-yönetimin uygun düşeceği koşullarıyaratmak gerekirdi. Hem faşistlerin öteden beri uyguluyageldikleri eylemler sıkı--yönetimin gerekçeleri konusunda belli bir birikim de yapmıştı. Bu bakımdan sıkı yönetimin gelmesi için ne gerekliyse yapılmalıydı. Ve yapıldıda son olarak çıkardığı Maraş olaylarıydı. Bu olaylar aynı zamanda sıkı-yönetimin nedeni oldu. Faşistlerin öteden beri istedikleri ve özlemini çektikleri sıkı-yönetim böylece gerçeklenmiş bulunuyordu.

Sıkı yönetim olağanüstü durumların koşullarına denk gelen, olağan-dışı yönetimdir. Sıkı yönetimi uygulaylar, onun denetimini yapanların durumu ve yapısı gözününe alındığı zaman hiçte istenen bir yönetim değildir. Bu benimsenmeyecek bir durumdur. Her şeyden önce olağan durumlarda görülen yasal boşluklardan, olanaklardan yararlanamama durumu yada aynı şeylerin tümden ortadan kaldırma ve yoketme durumlarıdır. Ayrıca bu gün Türkiye'nin 13 ilinde uygulanan sıkı-yönetimin kimin tarafından istendiği ve erek olarak kimlerce benimsendiğide; Türkiye'nin bu günkü koşullarında belirleyici olmasada çok önemlidir.

Bu açıdan bakıld:ğında: Faşistlerin ve onların örgütlerinin özlemi olması, ve bu özlemin gerçekleşmeside, faşistleri ve faşist örgütler açısından bir kazanç, kazanılmış bir kazanım; burjuva demokrat anlamdada olsa, söz-anlatım-örgütlenme özgürlüğünün öncülüğünü ve sözcülüğünü yapan hükümet açısından tutarsızlık ve eksiklik; sosyalistiz, devrimciyiz diyenler açısındanda bir kayıptır. Karşı devrimciler ve faşistlerce istenen, benimsenen ve özlem duyulan sıkı-yönetimin gerçekleşmesi sonucu doğan durum, nedeni ve sonucuyla birlikte, ne istenir, ne benimsenir, ne de savunulabilir. Şu da var ki Türkiye'nin 12 Mart dönemindeki koşullarıyla bu günkü koşulları arasında ayrılıklar vardır: Her iki durum arasında çokça değişiklikler vardır, bunlarda unutulmamalı, kaldıki özellikle MHP ve APnin sıkı-yönetim eş güdüm başkanlığı konusunda kopardığı fırtına noktasında gözönüne alınıp öylece değerlendirmelere gidersek, 12 Mart durumundan ayrı sonuçlara varırız. Bu sonuçlar devrimciler açısından olumsuz (-ki olumsuzdur) olsa bile.

Sıkı-yönetimin gelişiyle birlikte yeni bir durum ortaya çıkmıştır. Bu yeni durumda yeni tavırlar almak, yeni durumun koşulları doğrultusunda davranmak, karamsal bir doğru olduğu kadar pratik-politik sorumluluğun gereğidirde. Bu nedenle korkuya, yılgıya yada ürkekliğe kapılmadan; olguyu yada yeni "Olayı" abartıp yığınları korkutucu bir heyecana kaptırıp edilginliğe, sinmişliğe görtürmemek ve böyle bir kuşkuya yer bırakmamak; olguyu yada yeni "olayı" küçümseyerek açık deyimle babayiğitlik yapmak, literatürdeki adıyla küçük burjuva maceracılığına yolaçmamak gereklidir. Yapılması gereken şudur; "olgu"yu "olay"ı yeni bir durum olması nedeniyle olduğu gibi sınıfsal çözümlemesini yapmak, kime (olumlu anlamda) dönük, kime (olumsuz anlamda) yönelik olduğunu kimlerin, herhangi sınıfların işine yaradığını, bilinen ilkelerin yeni koşullara göre değişen biçimlerinden hareketle yoğun duyarlı uygun davranmaktır.

Korku, yılgınlık, ürkeklik yok ve olmamalıdır. Değişen durumun yeni koşullarına uygun düşecek savaşım vardır, uğraş vardır.

IRKÇI OLANLAR, SÖMÜRGECİ OLANLAR, ANLATIM VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE KARŞI OLANLAR; İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRİSİ'Nİ SAVUNAMAZLAR.

- Aralık ayında, Türkiye'de hükümet yetkilileri İNSAN HAKLARI EVRENSEL BELDİRİSİ'nin benimsenişinin 30. yıldönümü nedeniyle, sömürgeciliği, ırkçılığı yerici; özgürlüğü ve bağımsızlığı öğücü içerikte demeçler yayınladılar. Özgürlük ve bağımsızlıktan yana olmak, bu ereklerle savaşmak, savaşım vermek, kuru gürültüyle olmaz. Ancak bunun kanıtı, kişinin yada örgütlerin yaşamları boyunca bu konularda gösterdiği duyarlılığın davranışlarda ve eylemlerde yansımasıdır.

Yani İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin gerçekten savunduğunu hareketleriyle, eylemleriyle, uygulamalarıyla kanıtlamalıdır. Çünkü bu konuda biricik gerçek yanıltmaz kanıt ve ölçüt yaşamın kendisidir. O nedenle yaşamında, eyleminde, uygulamalarında anlattığımız konum kanıtlanmışsa, bu konuda içtenlikle savaşım verilmemişse ve verilmiyorsa, dahası; tam tersine davranılıyorsa o durumda söylenen "güzel" nevarki kuru yaşamdan kopuk olması nedeniyle, anlamsız sözlerden kuşku duyulmalıdır. Çünkü söylenenlerle, yaşamın kendisi birbirine koşut değil karşıttır.

Türkiye'de Türk Ceza Yasasında söz, anlatım ve örgütlenme özgürlüğü, faşist Mussolini'nin Anayasasından alınan 141-142. ceza yasası maddeleriyle engelleniyorsa, buna bağlı olarak Türkiye Komünist Partisi (TKP) üzerindeki yasak, daha çağ dışı bir anlayışla sürdürülüyorsa, TKP proğramı, açıkça ve yasal işlemleri yerine getirilerek basılıyor ve bu nedenle yayınevi sorumlu müdürü hakkında koğuşturma açılıyor ve sonunda mahkemelik oluyorsa, bu durum açıkça İnsan Hakları Evrensel bildirisiyle çelişir. İnsan Hakları Evrensel Bildirisinin uygar içeriğiyle, bu konuda Türkiye'deki uygulamaların ilkelliği birbirine karşıttır.

Türkiye'de Kürt'lerin varlığını bütün dünya kamu oyu, hatta Türkiye'nin şu yada bu ölçüde bağılılık ilişkileri içinde bulunduğu Emperyalist-Kapitalist devletlerce tanınırken, nüfusları sekiz milyonun çok üstünde olan bu ulusun varlığından söz bile edilmemesini bir yana bırakın, varlığının yadsınması dilinin kültürünün zor asimilasyonla yok edilmeye çalışılması Kürtlerin en demokratik-kültürel haklarından yoksun bırakılması ve bunu Kürtlerin iradesi dışında zorla sağlanması, kuşkusuz İnsan Hakları Evrensel Bildirisiyle bağdaşmaz. Bağdaştığını savunanlarda İnsan Hakları Evrensel Bildirisini savunmuyorlar. İ.H.E. bildirisine saldırıyorlar. Bildiğimiz kadarıyla bu davranışta devletler arası yasalara ve anlaşma kurallarına karşı davranmaktır. İnsanlık suçudur.

Bütün yeraltı ve yerüstü zenginlikleriyle yok edilmeye çalışılan, sömürünün talan biçiminde gerçekleştiği ülkemizde, benimsetilmek istenen sömürge konumu gözler önündeyken, kalkıp sömürgeciliği kınamak ormanda ağacı görmemektir, ya da görünen köye bilerek kılavuz aramanın şaşkınlığı içinde olmaktır.

Zor asimilasyonun tüm hızı ve yoğunluğuyla sürdürülmesi, herkese ana diliyle eğitim hakkının sağlanmaması ya da bu hakkın zorla engellenmesi ve önlenmesi basım yayım, düşünce özgürlüğü konusunda daha sayamadığımız birçok engelin bulunması, talana dayalı sömürünün, ilhakın ve işgalin olması, hem İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'ne, hem de Helsinki Sonuç Belgesi'ne aykırıdır. Bu iki bağlayıcı metnin altında Türkiye'nin imzası vardır.

Bu davranış ve uygulamalar, ırkçılıktır, sömürgeciliktir, düşünce, anlatım ve örgütlenme özgürlüğüne karşı olmaktır.

Irkçı olanlar, sömürgeci olanlar, anlatım ve örgütlenme özgürlüğüne karşı olanlar; İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRİSİ'ni savunamazlar.

www.arsiv.org

FAŞİZME KARŞI MÜCADELE VE GENÇLİK

(GEÇEN SAYININ DEVAMI)

Ve çoğu zaman komünist olmayan siyasal partilerin işçi sınıfı içindeki etkinlikleri, komünistlerden daha çoktur. Bu güç durumda, günün koşullarına ve taktik amacına uygun olmayan, üstünde anlaşılması mümkün olmayan önerilerde bulunup, güç ve eylem birliğini bozmak, kesinlikle faşistlerin işine yarayacak. Onların hareketini geliştirecek, iktidarlarını pekiştirecektir. Aynı zamanda bu tavır günün koşullarında zorunlu olan işçi sınıfının eylem birliğine karşı ve nesnel olarak faşistlerin, faşist iktidarın yanında yer almaktır. İşçi sınıfının eylem birliğini sağlamak için olmayacak olanlar değil, olacak olanları, olabilecekleri önermek gerekir. Bu biçimde önerilerde bulunmak hem koşullar gereği, hemde faşizme karşı mücadelede zorunludur. İşçi sınıfının eylem birliği sağlanırken çeşitli siyasal örgütlerin etkisinde kalmış tüm işçileri *(sosyal-demokrat, sosyalist v.b.)* ve tüm işçi örgütlerini bu mücadeleye çekmek gerekir. Faşizme karşı mücadele cephesinin bağlayıcı ve mücadelece yapısında dokumak gerikir. Bu görevin başarılmasında en büyük sorumluluk, komünistlere, işçi sınfı devrimcilerine düşmektedir. Bu doğrultuda, bıkmadan, usanmadan ama bilinçli, inançları kararlı bir biçimde mücadele etmek gerekir. Faşizme karşı mücadelede kuşkulu davranan sosyal-demokratlarada gereken önem verilerek onlarında bu mücadeleye kazandırılması mutlaka gerçekleştirilmelidir. Bu propaganda sadece sosyal demokratlarda dönük olmamalıdır. Faşizme karşı olan herkesi ve onların örgütlerinede dönük olmalıdır. Öyleki faşizme karşı olan herkesin, faşizme karşı mücadele cephesinin şu yada bu yerinde yerini alması için uğraşılmalıdır. Bu birlik aynı zamanda siyasal örgütler arasındada sağlanmalıdır. İşçi sınıfının eylem birliğine, faşizme karşı olan, fakat değişik görüşte olanların tümünü kazanmak zorunluğu vardır.

Ama işçi sınıfının eylem birliği, faşizme karşı mücadelede başarılı olmak için yeterlimidir? Kanımızca yeterli değildir. İşçi sınıfının eylem birliği zorunlu olmakla birlite yeterli değildir. Çünkü faşistler başta işçi sınıfına karşı olmakla birlikte sadece ve yalnızca ona karşı değildirler Durum bu olunca faşizme karşı olanların, anti-faşist cephe yerini almaları veya almak zorunda olduklarıdır. Yoksul köylülerin mücadeleye kazandırmaları durumunda cephe büyük bir potansiyel güç kazandığı gibi mücadelenin alanıda genişler. Faşizme karşı olan memurlar, öğretmenler, mühendisler ve özetle tüm meslek saheplerini faşizme karşı olmak koşuluyla kazanmak gerekir. Bunları kişi olarak değil, örgütleriyle birlikte mücadeleye kazandırmak gerekir.

Faşizme karşı mücadele mademki anti faşist olanların tümünün mücadelesidir, o halde neden anti-faşist olan tekel-dışı kalan burjuvazinin yeri de bu mücadelede olmasın ve gerçekten anti faşist mücadelede sözünü ettiğimiz burjuva kisimlerini bile yeri vardır. Yoktur diyenlere hemen şunu sormak gerekir O durumda neden CHP yi anti-faşist mücadeye çekmek konusunda tartışıyor yada ondan anti faşist tavır almasını bekliyorsunuz? Ve olmalıdır. Ancak bu sürekli böyle olacaktır diye bir kural yoktur, koşullar yer ve zaman bunu belirler. Ama gerçekten koşulları varsa mutlaka bu gerçekleştirilmelidir.

Faşizme karşı mücadele için kurulan cephenin en iyi en kararlı en bilinçli sürdürücüsü işçi sınıfı ve onun örgütleridir. Komünist Partisidir. Zaten birleşik cephe büyük ölçüde Komünist partisinin koşullara uygun ve olumlu politikası sonucu kurulur, gerçekleşir, İstenilen ve gerçekleştirlmeye çalışılan komünist partisinin öncülüğüdür. Ancak bu cephenin dağıtılması pahasına dayatılamaz, Faşizme karşı mücadelede dirençli, militan ve yiğit mücadeleyi sadece onlar uzun sürede sürdürebileceklerine göre mücadelenin süresi boyunca büyük olasılıkla öncülüğü ele alabilirler. Faşizme karşı mücadele cephesinde birleşmenin enaz koşulu faşizme karşı olmak olmalıdır. Çünkü faşizme karşı savaşanlardan bir bölümünün sermayecilerden oluştuğu, sermayecilerin güdümündeki sendikalarında bu mücadelede yer aldıkları düşünülürse sekter davranmanın zararları hemen görülecektir. Faşizme karşı mücadelede emperyalizme karşı olmak, kuşkusuz mücadelede tutarlılığın ve kararlılığın pekiştirici etkenidir. Ancak taktik olarak faşistlerin devrilmesi amaçlandığına göre emperyalizme karşı olmanın ölçüsü ve şiddeti çok duyarlı bir biçimde, güç ve eylem birliğini bozmayacak biçimde olmasına özellikle özen gösterilmelidir. Emperyalizme karşı olma güç ve eylem birliğini dağıtıcı yada engelleyici değil, sağlayıcı ve düzenleyici olmalıdır. Bilindiği gibi faşizme karşı en tutarlı biçimde uzun soluklu mücadele edenler komünistlerle birlikte emperyalizme karşı olanlardır. Emperyalizme karşı olmak tutarlı anti faşist olmanın ölçütüdür de.

Faşizme karşı mücadelede, gerekli olan, olabilecek en geniş güç ve eylem birliğini kurmak ve oluşturmaktır. Durumu somut bir çözümlemesi yapılarak hedefe doğru yürünürken, kısa sürelide olsa birlikte yürünebilecek güçlerin durumu gözönüne alınmalı ve öylece hareket edilmelidir. En önemliside faşizme karşı mücadelenin, o ülkenin koşullarında devrim mücadelesi olup olmadığı belirlenmelidir. Bu konudaki belirsizlik faşizme karşı mücadelede sapmalara, mücadele *(birleşik)* cephenin kurulmasına engel olur. Enazından kuruluşunda pürüzlere yolaçar. Bu konuya ilişkin kısaca şöyle diyebiliriz en genel anlamıyla kısa sürede faşizme karşı mücadele burjuva demokrasisi için verilen mücadeledir. Ancak o ülkenin durumu nesnel ve öznel koşullar her şeye karşın belirleyicidir. Ülkenin somut durumunun koşulları devrim için mücadele ile faşizme karşı mücadelenin koşulları çakışmışsa o durumda kaşkusuz faşizme karşı verilen mücadele, aynı zamanda devrim için verilen mücadeledirde. Eğer koşullar buna evermiyorsa; faşizme karşı mücadele aynı zaman ve aynı durumda devrin için mücadeledir denilmez. Bu anlayış giderek sol maceracılığa yol açar.

Faşistler iktidarı almak ve faşist devlet biçimini gerçekleştirmek için gerekli olan tabanı bulmada gençlikten her zaman olduğu gibi yararlanmak zorundadırlar. Gençliği kendi saflarına çekmek, onlara faşist görüşü benimsetmek konusunda gerekli olan; gençliğin durumundan hareketle ona yönelmektir. Faşistler gençlerin, ekonomik, sosyal, kültürel vb. sorunlarına karşı gösterilen ilgisizlikten yararlanarak, onların gereksindiği bu sorunları çözümleyeceği söz verişlerinden hareketle gençliğe yönelik etkin propaganda yapıp onları kazanmaya çalışır. Ve bunda kısa süreli de olsa başarılı olurlar. Gençliğin faşist anlayış gereği militirleşmesi, vurucu kırıcı olması için kamplar kurar, bu kamplarda gençleri istedikleri doğrultuda eğitirler. Bu eğitimle birlikte onların yemek, yatmak, giymek vb. toplumsal gereksinmelerini karşılar, para yardımında bulunarak maddi olanaksızlıklarını gidermeye çalışır. Faşizmin militer anlayışı ve bu doğrultuda gençliğe yönelmiş propagandadan gençliğin etkilenmesi mümkündür. Çünkü gençliğin atak ve zaman zaman heyecanlı oluşu, faşistlerin militer propagandalarının uygun düştüğü koşullardır. Bu güne kadar faşistlerin en vurucu gücünün de gençlerden oluşması rastlantı değildir. Şu da var ki faşistlerin militer propaganda ile gençliği etkilemeleri yeterli değildir. Yukarıda söylediğimiz gibi onların ekonomik sorunlarının çözümü içinde söz verir. Çoğunlukla para yardımında bulunarak onları daha çok kendine bağlar. Gerektiğinde gençlik için kültürel (I) kurumlar açarak, gençleri orada kendi anlayış ve düşüncesi doğrultusunda eğitmeye çalışır. Gençliğin büyük bir bölümünün işsiz, güçsüz oluşundan yararlanarak, onlara iş bulacağını, daha güzel, daha mutlu yarınlar getireceğini söyler.

Söylediğimiz şeyleri, ayrı devletlerde ancak değişik biçimlerdeki taktikleriyle, gençleri etkileyecek militer ve terörist bir anlayışla örgütleyip, bilinen eylemlerini planlayarak, genellikle gençler aracılığıyla uygular. Faşistler sadece vurucu güç oluşturmak için gençliğe yönelmezler. Amaçlarından birisi ve belkide en önemlisi bu olmakla birlikte, faşizm iktidardayken gereksineceği kadronun önceden yetiştirilmesinide içerir. O durumda bu kadrodan yararlanmış olur.

Faşistlerin gençliği bu derece etkilemelerinin nedeni kapitalist toplum düzeninin kendisi olmakla birlikte, komünistlerin çeşitli nedenlerden ötürü gençliğe zamanında önem vermeyişlerininde bir sonucudur. Komünistlerin zamanında gençliğin sorunlarına gereken titizlik ve önemle eğilmemeleri, sorunlarına gerekli olan çözümleri bulamayışları ve en azından bu konuda yeterince çaba harcamayışları gençliğin faşistlerin kucağına itilmesine neden olur. Oysa yapılması gereken, gençliğe durumun gerektirdiği önem verilerek, sorunlarını önemle çözmeye çalışarak, gençliğin ekonomik, toplumsal, kültürel gereksinmelerine, sorunlarına eğilerek, sonuçta gençliğin faşizme doğru kaymasınıda aynı ölçüde engellemektir. Zaten faşistlerin gençliğe bu kadar eğilmelerinin nedeni, onlar açısından gençliğin taşıdığı önemde yatmaktadır. Bu bile tek başına komünistlerin, ilericilerin faşizme karşı mücadelede gençliğe yeterince önem vermesinin nedeni olmaya yeterlidir.

Faşizme karşı mücadelede gençliğinin küçümsenmeyecek ölçüde önemli yeri vardır. Bu yer çok önemlidirde denilebilir. Gerçi tek başına gençlik faşizme karşı mücadelede belirleyici değildir. Ama şunuda bilmede yarar vardırki, hiçbir güç faşizme karşı mücadelede kendi başına belirleyici değildir. Sadece kendi başına faşizmi yenemez. Bu söylediklerimizi faşizme karşı mücadele verilen ülkelerin somut örnekleriyle kanıtlayabiliriz. Ne varki gençliğin yeri ve önemide olduğundan çok gösterilemez, görülemez.

Gençlik kendisini faşistlerin ideolojik propagandasından kurtarmak, faşizme, faşist harekete, teröre karşı korumak ve buna araç olmamak için işçi sınıfının güç ve eylem birliği doğrultusunda, kendi arasındada güç ve eylem birliğini kurmak zorundadır. Gençliğin çeşitli kesimlerinde örgütlenmiş, ayrı gençlik örgütleri, en az ortaklıklarda kendi aralarında faşizme karşı birleşmelidirler. Gençlik arasındaki dağınıklık, güç ve eylem birliğinin oluşmaması durumu herkesten önce faşistlerin işine yarar. Onların durumunu güçlendirir. Çok yoğun propaganda çalışmalarına girişerek, faşistlerin gerçek yüzünü özellikle gençliğe anlatmalı, ideolojik olarak faşizm sergilenmelidir. Bu propaganda bir yanıylada faşizme karşı olan bütün gençlik örgütlerini eylem birliğine çağırmalı, onlara bıkmadan bu propagandanın içerdiği eylemin haklılığı anlatılmalıdır.

Faşistlerin gençliğe verdiği sözlerin yalan olduğu, faşistlerin iki yüzlülüğü, ırkçı ve savaşçı karekterini var gücüyle açığa çıkarmak için çalışmalıdır. Faşistlerin ve faşist devlet biçiminin gençliğin ekonomik, toplumsal, kültürel vb. sorunlarını hiçbir zaman çözemeyeceğini ve bu doğrultuda faşistlerin sözverileri varsa sadece kendi çirkef amaçlarını gerçekleştirmek için olduğu açıkça söylenmelidir.

Faşistlerin gençliği robot, eroinman, toplumdan ve toplum olaylarından habersiz yetiştirmek için çalıştıkları, sadece Führerlerin, Duçelerin, Başbuğların emirlerini yerine getirmekle yükümlü insanımsı makinalar yapmayı amaç olarak benimsedikleri herkese bütün toplumun sınıf ve tabakalarına anlatılmalıdır. Gençlik örgütlerinin görevi başta gençliğin güç ve eylem birliğini sağlamak olduğunu söylediğimizde, bundan sadece öğrenci gençlik kastedilmiyor. Bundan: İŞÇİ-KÖYLÜ-ÖĞRENCİ gençlik olmak üzere tüm gençlik kastediliyor. Söz konusu olan tüm sınıf ve tabakalardaki faşizme karşı olan gençliğin güç ve eylem birliğidir.

Gençlik faşizme karşı mücadele ederken, yalnızca bir yerde çalışmamalı, yaşamın tüm alanlarında, tüm düzeylerinde, konumlarına uygun ve ödevleri gereği çalışmalıdır. Kitleler nerdeyse -sözünü ettiğimiz koşulla- gençlikte orada olmalıdır. Yasal olarak çalışma koşulları olmasa o durumda gerekliyse faşist örgütlerde bile çalışmalıdır. Çalışmak zorundadır. Çünkü oralarda faşistleştirilmek istenen bir kitle vardır, topluluk vardır. Sosyalistlerin yeri hiç kuşkusuz kitlelerdir, yığınlardır. Onların olduğu yerlerdir.

Faşizme karşı mücadelede gençlik, işçi sınıfının güç ve eylem birliği doğrultusunda, gençliğin güç ve eylem birliğini en geniş anlamda gerçekleştirmek, İŞÇİ-KÖYLÜ-ÖĞRENCİ gençliğin birliğini sağlıyarak, bilimsel (Diyalektik) yöntemle akıllı ve kararlı, bilinçli mücadelesini dirençle sürdürmek zorundadır.

Avrupa'da DDKD ile Dayanışma Komitesi kuruldu

Devrimci Demokrat Gençlik Dergisine,

Halkımızın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde siyasi ve demokratik planda önemli mevziler kazanılmaktadır. Demokratik mevzilerin kazanılmasında, çok kısa bir geçmişine rağmen DDKD'nin büyük bir rolü olduğu açıktır.

Ülkemiz gençliğinin biricik merkezi ve yığınsal gücü olan DDKD'nin bu başarılı mücadelesi başta sömürgeciler olmak üzere karşı devrimci Maoist gruplar ve sözde "devrimci" bazı gruplar tarafından ya engellenmeye çalışılmış ya da bu başarılı çalışma önemsenmek istenilmemiştir.

Bütün bunlara karşı başarı ile dayanmasını bilen ve bunun doğal sonucu olarak gün geçtikçe güçlenen ve demokratik mücadelede haklı bir ağırlık kazanmış olan DDKD'nin çalışmalarını yurt dışından da desteklemek amacıyla "DDKD ile Dayanışma Komiteleri" kurulmuştur.

Bütün devrimci-demokrat kişi ve kuruluşların başlatmış olduğumuz bu destekleme kampanyasına davet edildiğini duyururuz.

Avrupa DDKD ile Dayanışma Komitesi

DDKD Siverek şubesi halka açık toplantı düzenledi

-Ağaların ve onların arkasındaki sömürgeci güçlerin, Maocuları araç edinerek yaptıkları saldırılar,

-DDKD'ye yönelik gerçek dışı propagandalar,

-Maocu ve diğer karşı devrimci güçler tarafından, Siverek'te meydana gelen birtakım olayların nedeni ve düzenleyicisi olarak DDKD'nin gösterilmesi,

-Ve DDKD üyelerine yönelen tehditler üzerine,

10.12.1978 günü DDKD Siverek şubesi genel olarak ülkemizde özel olarak Siverek'te oynanmak istenen oyunlar ve düzenlenen tertipleri halka açıklamak, halkımızla birlikte bunları boşa çıkartmak için halka açık bir toplantı düzenledi.

Saldırı ve oyunlardaki amacın DDKD'nin halkımız arasındaki saygınlık ve etkinliğinin ortadan kaldırılması olduğu belirtildi.

Ayrıca konuşmacılar, olayların içyüzüne değinerek, burjuva milliyetçilerine küçük burjuva maceracılığına karşı savaşımın zorunlu olduğunu açıkladılar.

Siverek DDG Haber Bürosu

ÇINAR TÖB-DER KONGRESİ YAPILDI

Çınar Töb-Der şubesi yıllık olağan Kongresi 23.12.1978 günü çok sayıda konuk ve üyelerin katılımı ile yapıldı.

Yönetime "Devrimci-Demokrat Öğretmenler grubu" ile "Demokratik Merkeziyetçiler-Özgürlük Grubu ittifakından" oluşan iki liste ile girilmiş ve "Devrimci-Demokrat öğretmenler Grubu"nun 35, diğer listenin ise 15 oy alımıyla, yönetime tekrar DDÖG gelmiştir.

Kongreye Çınar DDKD şubesi de konuk olarak katılmış ve DDKD adına yapılan konuşmada, Dünya, Türkiye ve Ülkemiz gençliğinin durumu sergilenmiş, Türkiye'deki eğitim-öğretim sisteminin özü kitleye açıklanmış, ülkemiz öğretmen hareketinin vardığı boyutlar belirlenmiştir.

Çınar Devrimci-Demokrat Öğretmenler grubu

Sömürgeci ve faşist oyunları boşa çıkartalım!

Sömürgeciler ülkemizde, öteden beri halkımızın gelişen toplumsal muhalefetinden büyük tedirginlik duymaktadırlar. Bu yüzden ülkemizin yer altı ve yerüstü zenginlik kaynaklarını "vurdum duymazlıktan" gelerek sömürmek için büyük çaba göstermekte, bu sömürünün yanında halkımızın dilinin, kültürünün gelişmesi engellenmek istenmektedir. Engellenmek için her yol denenmektedir. Kitle katliamları, soykırımları, mezhep çatışmaları ve son olarak halkımızı katletme provaları olan "Tatbikatlar", Maraş olayları buna birer örnektir.

Ülkemiz genelinde sürdürülen bu baskı ve oyunlar Adıyaman bölgesinde, özel olarak Kahta'da yıllardan beri sürdürülmektedir. Devrimci Demokratların vermiş olduğu mücadeleden tedirgin olan sömürgeciler ve faşistler Camilere "Orak Çekiç" çizerek, camilere "bomba attırarak", "bayrak yaparak" veya camilere "kırmızı" bez çekerek halkı provakasyonlara getirerek Devrimci Demokratlara karşı ayaklandırmak istemektedirler. (Bu oyunlar Adıyaman Merkezinde yapılmaktadır.)

Devrimci Demokratların vermiş olduğu mücadele ne pahasına olursa olsun engellenmek istenmektedir. Örneğin DDKD Kahta şubesi açılışından beri sömürgeci güçleri ve ağaları bir hayli tedirgin etmiştir. Nitekim DDKD Kahta şubesi iki aylık kısa bir süre sonra "sudan" gerekçelerle kapatıldı. Ve bununla Devrimci Demokratların mücadelesini engelleyebileceklerini sandılar.

Devrimci Demokratların mücadelesini bu şekilde engelleyemeyen ağalar, gericiler ve faşist'ler ittifak ederek Devrimci Demokratları provakasyona getirmek ve halkı Devrimci Demokratlara karşı ayaklandırmak çabası içine girdiler. Bu provakasyonları gerçekleştirmek için çıkartılan olayda halktan biri öldü, ve bunu Devrimci Demokratlara mal etmek istediler. Fakat bununla halkın nefretini kazandılar ve halkı karşılarında gördüler.

Devrimci Demokratların bilinçli ve örgütlü mücadelesi faşistler, sömürgeciler ve gericilerle birlikte maocuları da bir hayli tedirgin etmiştir. Örneğin Devrimci Demokratların yazmış oldukları "Kahrolsun Sömürgecilik" "Kahrolsun Faşizm ve Yerel Gericilik" "Kahrolsun Ağalar" vb. gibi sloganlar silinmiş ve DDKD sloganı silinip yerine Kawa yazılmıştır. Yani polisin yapmak istediği ve yapamadığını bunlar yapıyorlar. Bununla beraber Devrimci Demokratların dağıttıkları bildiriler engellenmek istenmiş, Devrimci Demokrat Gençliğin dağıtımı engellenmeye çalışılmıştır.

Ama şu iyi biline ki, ülkemiz gençliğinin sürdürdüğü örgütlü ve kararlı mücadelenin bir parçasını oluşturan Kahta Devrimci Demokrat Gençliği bu baskı ve terörün altında nelerin yattığını iyi biliyor.

Sömürgeciler, ağalar, faşistler ve Maocular şunu iyi bilsinler ki, hiçbir şey tarihin akışını ve Devrimci Demokratların mücadelesini durduramaz ve durduramayacaktır.

KAHTA DEVRİMCİ DEMOKRAT GENÇLİĞİ

SİLVAN'DA GENÇLİK GECESİ

Ülkemiz üretim güçlerini tahrip ederek bağımsız gelişmeyi engelleyen ve onları kendilerine göre yönlendiren sömürgeci güçler, aynı zamanda kültürel değerlerimizi de ortadan kaldırmaya yönelik bir davranış içindedirler. Fakat zorunlu olarak toplumumuzda da karşıtını doğuran bu yapı, ileriye doğru bir değişime gebedir. Doğru bir temelde yükselen halkımızın ulusal-demokratik muhalefeti bunu her geçen gün daha iyi kanıtlamaktadır.

Halk muhalefeti içinde konumuna denk düşen bir örgütlenme ve mücadele biçimini benimseyen gençliğimiz, biricik merkezi örgütü olan DDKD'nin yönlendiriciliği ve gösterdiği doğru hedefler sayesinde, kendi ekonomik, akademik ve deokratik istemleri yanısıra ulusal değerlerimize daha iyi sahip çıkmakta ve mücadele içinde daha aktif bir şekilde yer almaktadır.

Gençliğimizin, bu örgütlü mücadelesinin bir parçasını oluşturan Silvan Devrimci-demokrat gençliği, DDKD Silvan şubesinin öncülüğünde Dünya Gençlik haftası nedeniyle 2 Aralık 1978 cumartesi günü bir gece tertipledi. Esas olarak 12-19 kasım tarihleri arasında konulması istenen gece, çeşitli nedenlerden ötürü o tarihe ertelendi. Gece, Silvan devrimci demokrat gençliği adına yapılan bir konuşmayla açıldı. Konuşmacı; Dünya gençliğinin günümüze dek mücadele ve örgütlenme alanında geçirdiği evrimleri ve Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nun (DDGF) işlevini anlatarak DDKD çatısı altında toplanan gençliğimizin, devrimci dayanışma temelinde Dünya gençliğiyle birliğinin sağlanmasının önemini ve DDGF'ye üyelik için yapılan çalışmaları anlattı. O, konuşmasına devamla sömürge bir halk için kültürün önemini belirterek, asimilasyona karşı kültürel değerlerimize sahip çıkmamızın ve bunların ileri öğelerini geliştirmemizin gerektiğini vurguladı.

Konuşma sık, sık "KAHROLSUN SÖMÜRGECİLİK" "BIJİ DDKD" "BIJİ DDGF" SLOGANLARIYLA kesiliyordu.

Büyük bir halk kitlesi tarafından izlenen gecede ayrıca toplumsal içerikli bir oyun sahnelendi. Koro tarafından sunulan halk türkülerinden sonra, Devrimci-demokrat gençliğinin "BASKIYA ve HAYAT PAHALILIĞINA KARŞI" eylemini konu edinen bir film gösterildi. Okunan şiir ve türkülerle devam eden gece, davul-zurna eşliğinde oynanan ulusal oyunlarla son buldu.

DDG Silvan Haber Bürosu

Devrimci Demokrat Gençlik geceleri halktan büyük ilgi görüyor

KULP'TA DEVRİMCİ DEMOKRAT GENÇLİK GECESİ DÜZENLENDİ:

DDKD Kulp şubesinin açılışı nedeni ile düzenlenen geceye köylülerin ve kadınların katılımı dikkat çekiyordu. Bu DDKD'nin halkla bütünleşmesinin bir örneğidir.

Disiplinli geçen gecede: DDKD G.Merkezi, DDKAD G.Merkezi, DDKD Kulp şubesi adına konuşmalar yapıldı. Şube üyelerinin sergilediği skeç, koro, folklor, solo, slayt, film gösterileri ilgiyle izlendi.

Gecede Bıji DDKD, Kahrolsun Sömürgecilik, Kahrolsun Ağalar, Kahrolsun Faşistler sloganları düzenli olarak atıldı.

Kulp DDG Haber Bürosu

OKUYUCU MEKTUPLARI

DEVRİMCİ DEMOKRAT GENÇLİK DERGİSİNE

Sömürgeci burjuvazi kendi sömürü düzenini sürdürebilmek için kaynağını üretim araçlarının özel mülkiyetinden alan bir takım yasalar, hukuk kuralları koymuştur. İşçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin savaşımı ile kapitalizm koşulları içinde bile olsa demokratikleştirilen yasalar, elde edilen haklara ve mevzilere karşın var olan düzenin kuralları genel olarak sömürgeci burjuvaziye hizmet eder. Emperyalist dönemde siyasi olarak gericileşen burjuvazi çıkarları tehlikeye ve çıkmaza düştüğü an var olan yasaları hiçe sayar. Demokratik hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelir.

İşte bundandırki gençliğin örgütlenme çalışmaları karşısında sömürgeci burjuvazi kendi yasalarını çiğnemekte, demokratik hak ve özgürlükleri hiçe saymakta, ve temel kural olan şeyleri bilinçli olarak çarpıtmaktadır. Şöyleki: Gerici-faşist karması 2.MC hükümetinin yıkılmasıyla iktidar olanaklarından yoksun kalan faşist güçler, yalan, demogoji, ve vaatlerle kandırdıkları kesimi kaybetmemek ve hedeftekileri faşist diktatörlüğü gerçekleştirmek için faşist terörü yöntem olarak seçmişlerdir. Faşist hareketin amaçları bu kadar açıkken "Demokrasi havarisi" CHP ağırlıklı hükümet süre gelen bu hareket karşısında bocalamaktadır. Yeni çıkarılmaya çalışılan Anti Demokratik dernekler yasası, Disiplin yönetmeliği ile polis yetkililerinin arttırılması ve bunun gibi otoriter yöntem saptaması faşist güçlerin hareket ve manevra alanlarını genişletmektedir. Son olarak sıkıyönetim ilanında bu yönde değerlendirmek gerekir.

Tüm bunlar neden?

Sömürgeci burjuvazinin sınıf çıkarlarına hizmet eden, üretimden kopuk özel mülkiyeti yücelten, sınıf mücadelesini inkar etmeye çalışan, kişilerin yeteneklerini körletici ve yaratıcı olmayan, eğitim sistemini benimseyen uslu düzen bekçilerini yetiştirmekle yükümlü olan sömürgeci burjuvazinin çağ dışı pislikleridir.

Durum böyle iken biz Devrimci Demokrat Gençlik olarak bu tür anti demokratik uygulamalara karşı vereceğimiz mücadele, belirleyici siyasal savaşıma bağlı olma koşuluyla sorunların çözümüne örgütlü ve bilinçli bir şekilde yönelmek olacaktır.

Ve yine biz Devrimci Demokrat Gençlik olarak sömürgeci burjuvazinin uygulamış olduğu anti demokratik tüm yasalara karşı yaşamın her alanında onu mahkum etmek, halkımızla omuz omuza mücadele vermekten geçer deriz....

KAHROLSUN IRKÇI ŞÖVEN ÖZÜMLEMECİ EĞİTİM SİSTEMİ
ANADİLLE EĞİTİM İÇİN İLERİ
YAŞASIN HALKIMIZIN ULUSAL VE TOPLUMSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ
YAŞASIN DDKD
Lice Lisesi Devrimci Demokrat Gençleri.

DDG DERGİSİNE:

Sömürgecilerin Ülkemizdeki ırkçı, şöven uygulamalarının uygulandığı, komando baskısının katmerleştiği, çeşitli kitle katliamlarının provasının yapıldığı, aşiret kavgalarının körüklediği bu günlerde Devrimci Demokrat hareket giderek boyutlanmaktadır. Sömürgecilerin baskı ve sömürüsünden etkilenen yığınların giderek devrimci saflarda yer almasının hızlandığı bu koşullarda, Sömürgeci ve faşist güçler çeşitli oyunlar tezgahlama uğraşı içinde oldukları gün gibi açık bir hale gelmitir. Sömürgecilerin gerçek yüzlerinin giderek açığa çıkması, Faşist demagojinin (yalanın) artık kitleleri uyutamadığının görüldüğü, Faşistlerin köşeye kıstırılma sürecenin hızlandığı bu koşullarda, faşistler kendi iktidarlarına (faşist diktatörlüğe) maddi temel hazırlamak için terörizmi tırmandırmaya başlamışlardır.

Çeşitli yerlerde, faşist cinayet şebekeleri ve unsurları tarafından katliamlar tertiplemekte, adam kaçırmalar, öldürmeler hızlanmakta, çeşitli yörelerdeki devrimci güçlerin çalışmaları engellenmekte, kaybedilen faşist tabanı tekrar kazanma için çeşitli saldırılar düzenlemek uğraşı içindedirler.

Bunun çeşitli örnekleri de yöremiz Ercişte meydana gelmiştir. Ekim ayı içinde:

Erciş lisesindeki faşist bir öğretmen, sırf olay çıkartmak bahanesiyle, orta kısımdaki bir öğrenciyi havadan sudan bahanelerle döverek dersten atmıştır. Bunun üzerine olaya müdahale eden Devrimci Demokrat öğrencilerden biri faşist öğretmen tarafından çeşitli hakaretlere maruz bırakıldığı gibi, faşist öğretmen ve kendisiyle aynı ideolojiyi taşıyan bir öğrenciyle birlikte bu devrimci demokrat genci dövmüşlerdir. Olaya ilerici-demokrat öğretmenlerin müdahalesi sonucunda yatıştırılmasına karşın, faşist öğretmen provakasyon yaratma çabalarına girişmiştir. Hatta bir derecede bunu başarmıştır da denilebilir. Olaya okul içinde müdahale eden okul yönetimi ve öğretmenler, olayı okul içinde bastırmalarına karşın, okulun bahçesinde alabildiğine boyutlanmıştır. Yaklaşık olarak bir saat bahçede devam eden olaylar sonucunda öğrenciler çeşitli yerlerinden yaralanmışlardır.

Olayı çıkartanlar belli olmasına karşın devrimci öğrenciler tutuklanmış, iki gün faşist polisler tarafından kimseyle görüştürülmeden çeşitli biçimlere işkence yapılarak, nezarette tutulmuşlardır.

Kısa sürede bu olaylardan sonra Ercişin içinde, ilerici-demokrat, gerçeği söyleyebilen kişilerin evleri bombalanmış ve bomba olayları giderek yoğunlaşmıştır. Bununla da yetinmeyen faşist militanlar yöremizin biricik demokratik kitle örgütünü (EDHKD) 2.12.1978 de bombalayarak derneği ve çevresindeki işyerlerini hasara uğratmışlardır. Derneği tahrip eden bu kişiler (7kişi) yakalanıp suçlarını itiraf etmişlerdir.

Buna karşın faşist demegoji devam etmiş: Yayınladıkları bildiride olayların faili olarak devrimcileri göstermişler, Lise yönetiminin öğrenciler üzerinde baskı yaptığını iddia edip, halkı ilerici-devrimci kesime karşı kışkırtmaya çalışmışlardır.

Bizler Erciş DEVRİMCİ DEMOKRAT GENÇLİĞİ olarak, sömürgecilerin halkımız üzerinde uyguladıkları baskı ve teröre karşı, faşist demegojiye karşı, yiğit ve cesur halkımızın yanında yer alacağımızı, faşistlerin ve sömürgecilerin gerçek yüzünü açığa çıkarıncaya kadar, halkımızın gerçek kurtuluuşu sağlanıncaya kadar mücadele edeceğimizi belirtiriz.

Ayrıca, halkımızı devrimci Demokrat saflarda kenetlemeye çağırdığımızı bir kez daha belirtiriz.

KAHROLSUN HALKIMIZ ÜZERİNDEKİ SÖMÜRGECİ UYGULAMALAR.
KAHROLSUN HALKIMIZI YALAN VE İFTİRALARLA ALDATMAYA ÇALIŞAN FAŞİST GÜÇLER.
YAŞASIN HALKIMIZIN ULUSAL DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ MÜCADELESİ.
YAŞASIN GENÇLİĞİN ÖRGÜTSEL VE HAREKET BİRLİĞİ.

Erciş DEVRİMCİ DEMOKRAT GENÇLİĞİ

Yeni ve Peyaz köyü köylüleri ile bir söyleşi

Basında, bir takım yanlış değerlendirmelerle değinilen Peyaz (D.Bakır'a bağlı bir köy) köyündeki toprak işgali konusunda doğru bilgileri yine Peyaz köylülerinin ağzından aktarmak amacıyla kısa bir söyleşide bulunduk.

DDG- Gazetede çıkan haberlere göre Peyaz köylüleri, Yeni köylülerle birlikte kooperatife ait olan toprakları işgal etmişsiniz. Bu konuda söyleyecekleriniz var mı?

YANIT- Kooperatife ait olduğu iddia edilen topraklar daha önceden tespit edilerek paylaşılmıştır. 1970'den bu yana bu toprağın içinde 100 haneye yakın ev yapılmıştır. Bugüne kadar bu topraklar benimdir diye kimse ortaya çıkmamıştır. Toprak kooperatiflere ait değildir. Ağanın zorbalığı altında işletilmektedir. Ağa Mehmet Ekinci toprak benimdir diyerek ortaya çıkmıştır. Biz bu toprağı ev yaparak kullandıktan sonra, ağalar toprağa sahip çıkmaya çalıştılar. Bunun için de kendi aralarında anlaşarak, yani Mahmut Ekinci - Mehmet Ekinci'yle, Kevnecarili Faik Toy ile anlaşarak birbirlerini mahkemeye verdiler. Amaçları iki taraftan birini mahkeme önünde haklı çıkararak topraklara kendilerinin sahip olmasını sağlamaktır.

DDG- Her iki köydeki köylüler toprağı kendi aralarında nasıl paylaştılar? Bu konuda herhangi bir uyuşmazlık çıktı mı?

YANIT- Peyaz köylüleri olarak 40 bin dönümlük toprağın içinde 2 bin dönümün tapulu olduğunu anlayınca geriye kalan 38 bin dönüm olan tapusuz toprağı kendi aramızda dağıttık. Yeni köylüler de köye yakın toprağı, kendi aralarında, köyde bulunan evsizler ve kirada oturan ailelere dağıttılar. Yeni köylülerle, Peyaz köylüleri arasında hiçbir anlaşmazlık olmadı. Ve birbirimizi hâlâ destekliyoruz. Bizim mücadelemiz ağalara karşıdır, toprağımızı zorla elimizden almak isteyenlere karşıdır.

DDG- Hükümet bu konuda size yardımcı oldu mu?

YANIT- Hayır, yardımcı olmadı. Başa gelmeden önce Ecevit bize toprak dağıtacağını söylemiştir. Şimdi ise ağaların yanında yeralmaktadır. Bunun misali ağanın Ankara'ya Ecevit'in yanına gitmesidir. Gazetelerden okuduk.

DDG- Yeni köyde evler yapılırken ağanın ne tür baskılarına maruz kaldınız?

YANIT- Biz evleri yaparken ağa bizim üstümüze jandarmaları göndererek, bize çeşitli şekillerde baskı yaparak inşaatlarımızı durdurdular. Yapılan evleri yıktırdı. Bu ev sahiplerini de askerler zorla götürdüler.

DDG- Bu direnişinizde size destek olanlar oldu mu?

YANIT- Elbette ki oldu. Ağaya karşı verdiğimiz bu toprak mücadelesinde DDKD'liler bize büyük destek sağladılar. DDKD'liler köye gelip köylülerle konuştular, bize güven verdiler, köyde beklediler, hep köylülerin arasında dolaştılar.

DDG- Bu konuda söyleyeceğiniz başka bir şey var mı?

YANIT- Bunca dönüm toprağın (40 bin dönüm) şimdiye kadar vergisini vermeyip yalnız kanuni olarak 2 bin dönüm toprağı gösterip ve vergisini 2 bin dönüm olarak ödeyen ağa geriye kalan 38 bin dönüm toprağın vergisini ödememektedir. Ve bu kadarlık toprağı bedelsiz olarak işletmektedir. Oysa biz bu toprağı kendi aramızda bölüşmeye karar verdik.

DDG- Toprak sorununuz hep böyle devam edecek mi? Sizce çözümü nedir?

YANIT- Ağalardan yana iktidarlar olduğu sürece biz köylülerin toprak sorunu tam olarak çözümlenemez. Ağaların olmadığı bir düzende ancak bizim sorunumuz çözülür.

Kısa - Kısa

DDKD Siverek Şubesi ve Siverek Devrimci demokrat Kadınlarının birlikte hazırladıkları "BAŞLIK PARASI" adlı gece tüm engelle melere karşın 16.12.1978 tarihinde yapıldı. İki gün üst üste yapılması gereken gece, ikinci gün başlama saatinden önce jandarma ve polis tarafından engellemesi sonuc yapılamadı.

DDKD SİİRT şubesi tarafından 23.12.1978 tarihinde GENÇLİK GECESİ düzenlendi.

Gençliğimizin Örgütsel ve Hareket Birliğini sağlama ilkesi doğrultusunda gün geçtikçe gelişen Devrimci Demokratik Kültür Derneği Demokrasi saflarında yılmadan savaşacaküç mevzi daha oluşturdu:KULP, DERİK, BATMAN şubeleri açıldı.

8.12.1978 tarihinde Diyarbakır Barosu Yıllık olağan genel kurulu yapıldı.

TÖB-DER Diyarbakır Şubesi TÖS-Boykotunun 9.Yıldönümünü 18.12.1978 tarihinde kendi toplantı salonunda yaptığı bir gece ile kutladı.

Diyarbakır Üniversitesinde 18.12.1978 tarihinde geniş aramalar yapıldı. Bunu protesto amacıyla D.Ü. Tıp Fakültesinde, Fen Fakültesinde ve Diş Hekimliği Fakültesinde 1 günlük boykot yapıldı.

D.Ü Diş Hekimliği Fakültesi öğrenci temsilciliğini "Devrimci Demokrat Öğrenciler adayı TACETTİN KÜMET kazandı."

AYDINLAR ÜZERİNE

KÜÇÜK KENTLERDE LOKAL, YAZIHANE, VB. YERLERDE SOHBETLERLE, TEMEL CAN ALICI SORUNLARIN KIYISINDAN KÖŞESİNDEN GEÇMEKLE KİŞİ NE SOSYALİST BİR AYDIN OLABİLİR VE NE DE HALKINA KARŞI OLAN TARİHİ SORUMLULUĞUNU YERİNE GETİREBİLİR...

Toplumumuzun son on yıldır hayatın, ekonomik, sosyal, siyasal alanlarda içine girdiği değişim oldukça hızlıdır. Bu değişimin doğrudan etkileri altında işçi sınıfının bilimsel dünya görüşü sosyalizm, toplumun tüm katmanlarından bireyler arasında yayılmakta, sempati ve ilgi ile izlenmektedir. Sosyalizme yönelen toplumsal kesimler içinde aydınlar, önemlice bir yer tutuyor. Böylesine nesnel bir durum, aydınların tarihsel kökenlerini, toplum sal konumlarını, devrimci savaşım da ki yerlerini ve görevlerini bütün yönleriyle ortaya koymayı zorunlu kılmaktadır.

Aydınlar, günümüz dünyasında, gerek kapitalist devletlerde olsun, gerekse sosyalist devletler de olsun, bilim ve üretimde ki rollerinin artan önemi ile birlikte, toplumsal etkinliklerinde de bir hayli artış olan toplumsal bir güçtür. Bu olgu, bizi, aydınların salt kapitalist ve sosyalist toplumlar da yer aldığı gibi, yanlış bir değerlendirmeye götürmemelidir. Zira, aydınlar, ilk kez köleci toplumda ortaya çıkan, ancak sınısız toplumda ortada dan kalkacak olan, kafa ile kol emeği arasındaki zıtlığın ürünüdürler.

Şöyle ki: Köleci toplumun iki temel ve karşıt sınıfı köle sahipleri ve kölelerdi. Köle sahipleri maddi üretim şartlarından başka üreticilere yani kölelere de sahiptiler. Bu durum, bir yandan kölelerin alabildiğine sömürülmelerini sağlarken diğer yandan köle emeğinin sömürüsünün sağladığı artı-ürün, giderek, köle sahiplerinin kol emeğine gereksinimini ortadan kaldırdı. Böylece kol emeği ile kafa emeği biribirinden ayrıldı. Ve devlet idaresi, bilim, sanat v.b. gibi topl·ımda zihinsel çalışma, diğer bir deyişle, kafa emeği isteyen işler, köle sahipleri ve özgür nüfusun oluşturduğu azınlığın eline geçti.

İşte, aydınlar (İntellijansia) köleci toplumda olduğu kadar, tüm sınıflı toplumlarda, devlet idaresi, bilim, v.b. gibi çoğunlukla belirli bir eğitim isteyen, kafa emeğini gerektiren meslekleri yürütenleri anlatım için kullanılan sosyolojik bir kavramdır. Aydınlar denince ilk elde anlaşılması gereken de budur. Yalnız bundan, toplumda kol emeği ile yaşamını sürdüren, aydınlık kafalı kişilerin, aydın sayılmayacağı anlamı çıkarılmamalıdır. İşçi sınıfının bilimsel dünya görüşünü özümsemiş bir kol emekçisi elbette sözcüğün gerçek anlamıyla aydındır.

Aydınların, toplumun karmaşık sınıfsal ilişkileri içersindeki yerine gelince. Aydınlar eğitimde ayrıcalığın sürdüğü sömürü toplumlarında, çoğunluk egemen sınıf kökenlidirler. Köleci toplumda, köle sahipleri ve özgür nüfus, feodal toplumda, feodaller ve soylular, kapitalist toplumda, burjuvazi kafa emeği temsilcileridir. Bununla beraber kapitalist toplumda durum azda olsa bir değişiklik gösterir, küçük burjuvazi, işçi sınıfı ve emekçi tabaka kökenli kişilerin sınırlıda olsa eğitim yapabilmeleri, onlarında kafa emeği temsilcileri arasında yer alabileceklerini gösterir. Görülüyor ki aydınlar, her toplum biçiminde değişik sınıfların üyelerinden oluşuyor ve buna bağlı olarak homojen bir yapı göstermiyor. Bu nitelikleri ve içinde bulundukları üretim biçiminde bağımsız bir rol oynayamadıkları için aydınlar, bir sınıf değil, bir toplumsal tabakadır.

Aydınlar tabakasının çoğunluk egemen sınıf kökenli olmaları, yaşam tarzı ve egemen sınıf ideolojisinin etkisi ile daha çok egemen sınıflara yakın olmalarını getirir. Ama, tüm bu olumsuz etkenlere karşın, egemen sınıfların dümen suyunda gitmeyen, sömürüye, zülme, egemen sınıf ideolojisine karşı, savaşım bayrağı açan aydınların sayısı her zaman azınsanmayacak kadar çok olmuştur. Bu, çağımızın ulusal ve toplumsal devrimlerinde daha belirgin bir şeklinde görülebilir. Marx ve Engels bu gerçeği şöyle açıklıyorlar: "Egemen sınıfa mensup bazı kişiler, gelişme sürecinde, savaşmakta olan proleteryaya katılmakta ve proleterlere bilgi unsurları getirmektedirler."

Marx, Engels: Düşünceler Aforizmalar, Sf. 90, Yeni Dünya Yayınları. ülkemizdeki aydınların bir bölümü ülkemiz halkının Ulusal-Demokratik hakları uğruna şimdiye kadar sürdürdüğü savaşımda yer almışlardır. Onların bilinçlenmelerini ve eylemlerini birinci planda ülkemizin sosya-ekonomik koşulları belirlemiş olmakla birlikte, Osmanlı İmparator luğunda ki ve Türkiye'de ki siyasal ortamdan da hayli etkilenmişlerdir. Coğrafi bitişiklik, aynı devlet sınırları içinde bulunma gibi nedenlerden, bunun böyle olması doğaldırda.

Ülkemizdeki aydınların modern burjuva toplumunun iki temel ve karşıt sınıfları, proleterya ve burjuvazinin ideolojileri doğrultusundaki savaşımlarına göz attığımız da, biribirinden farklı iki dönem görüyoruz.

İlki, bir "halklar hapishanesi" olan Osmanlı İmparatorluğu'nda, ezilen ulusların kendi geleceklerini belirlemek için verdikleri savaşımın, milliyetçi kabarmaların etkisi ile, 1908 Jöntürk hareketinden başlayarak, 1960 askeri müdahalesine kadar, çeşitli kuşaklar tarafından sürdürülen uzunca bir tarih kesitini kapsayan dönemdir. Bu dönemin en karekteris tik özelliği, aydınlar arasında burjuvazinin dünya görüşü, ideolojisi ve milliyetçiliğin egemen olmasıdır.

İkincisi, 27 Mayıs 1960'ta ki askeri müdahaleyle, özellikle de 1961 yılıyla başlayan ve günümüzü de içine alan, aydınlar arasında işçi sınıfının biiimsel dünya görüşü sosyalizmin ağırlık kazandığı dönemdir. 1961 Anayasası'nın kısıtlı da olsa burjuva özgürlükleri içermesi, Türkiye sosyalist hareketinin kitleler le bağ kurmasında, gelişip güçlenmesinde etkili olmuştur. Ülkemizdeki aydınlarında bu etkiler altında sosyalizme yönelmeleri o tarihten başlayarak yazımızın başında belirttiğimiz gibi son on yılda daha da artan bir biçimde devam ediyor.

1960'lara kadar orta yerde milliyetçi aydınlar vardır. Bugün ise siyasal arenada güçlü olan sosyalist aydınlardır.

Bu böyle olmakla birlikte, 1960'tan başlayarak Sosyalizme yönelen aydınların, devrimci savaşımda ki görevlerini tamı tamına yerine getirdikleri söylenemez. Gerçi ülkemizde halk kitlelerinin bilinçlenmelerinde, hareket kazanmalarında aydınların katkıları yadsınamaz. Bunu yadsımakta haksızlık olur. Ama, istenilir, somut sorulara yanıt olabilecek ürün ortaya koyabilen aydın sayısının, bir elin parmaklarını geçmediği de bir gerçektir.. Bunun nedenleri, Lenin'in oldukça açık bir biçimde ortaya koyduğu, aydınların yaşam tarzının sonuçları olan, özelliklerinden kaynak lanıyor. " Hiç kimse, modern kapitalist toplumun bir tabakası olan aydınların kesinlikle bireycilik ve disiplin ve örgüt yetersizliği ile karekterize edildiğini yadsımaya kalkışamaz. (Kautsky'nin aydınlar üzerine yazdığı ünlü makale ile karşılaştırınız.) Bu, gerçekten de bu toplumsal tabakayı proleteryadan ayıran zararlı bir özelliktir, bu proleteryanın sık sık hissettiği aydınlarda ki tutarsızlığın ve gevşekliğin nedenlerinden biridir. Aydınların bu özelliği, onun geleneksel hayat tarzıyla, birçok yönden küçük burjuva varlık tarzını andıran (yalıtık ya da küçük gruplar v.b. içinde çalışma gibi) hayatını kazanma tarzıyla yakından ilgilidir. "Lenin, Bir Adım İleri İki Adım Geri, Sf.85, Sol Yayınları.

Ülkemizdeki aydınlar yukarı da belirtilen karekterlerinden sıyrılmadıkları için, bugün önlerinde oldukça çetin ve zorlu görevler durmaktadır. Bu görevler işçi sınıfı biliminin ustaları Marx, Engels ve Lenin tarafından vurgulanarak belirtilen teorik ve pratik çalışmalarla yerine getirilebilir.

Teorik olarak "Devrimci teori olmadan, devrimci eylem olamaz." Lenin, Ne Yapmalı Sf.34

somut gerçeğinden hareketle, aydınların en başta gelen çalışmaları, işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünü özümlemek, yani sağlıklı bir eğitimdir. Çünkü böylesine bir eğitim olmaksızın ülkemizin nesnel, toplumsal ve ekonomik ilişkilerini ortaya koymanın olanağı yoktur. Unutmamalı ki, ülkemizi ülkemiz insanının içinde bulunduğu nesnel koşulları bilmeden gerçek bir ilerleme olası değildir.

Sosyalist bilimin, doğayı ve toplumu yorumlamanın aracı olmayıp, tersine değiştirmenin aracı olduğu, ve "İnsan düşüncesinin nesnel gerçekliğe erişip erişmiyeceği teorik bir sorun değil, pratik bir sorundur. İnsan ın gerçeği, yani düşüncesinin gerçekliğini, gücünü o düşüncenin altında yatan şeyi pratik içinde kanıtlamakla yükümlüdür. Pratikten soyutlanmış olan düşüncenin gerçekliği ya da gerçeksizliği üzerine tartışma düpedüz skolastik bir sorundur." K.Marx Felsefe İncelemeleri Sf. 65 Sol Yayınları.

Gerçeği, aydınların teorik olarak doğru olanı eylemde hayata geçirme uğraşı ve çabası içerisinde olmalarını gerektirir. Aydınların pratik çalışmalarının en başta geleni, hiç kuşkusuz, işçi sınıfına sosyalist bilinci taşımaktır, çünkü, "İşçiler arasında sosyal-Demokrat (Sosyalizm kastediliyor) bilincin olamayacağını söyledik Bu bilinç, onlara dışardan getirilmeliydi. Bütün ülkelerin tarihi göstermektedir ki, işçi sınıfı, salt kendi çabasıyla sadece sendika bilincini, yani sendikalar içersinde birleşmenin işverenleri karşı mücadele etmenin ve hükümeti gerekli iş yasalarını çıkarmaya zorlamanın v.b. gerekli olduğu inancını geliştirebilir. Oysa sosyalizm teorisi mülk sahibi sınıların eğitim görmüş temsilcileri tarafından, aydınlar tarafında· geliştirilen felsefi, tarihsel ve iktisadı teorile, den doğup gelişmiştir. Toplumsal konumlarıyla, modern bilimsel sosyalizmin kurucuları Marx ve Engelsin kendileri de burjuva aydın tabakasına mensupturlar." Lenin Ne Yapmalı Sf. 43 Sol Yayınları

Sosyalist bilincin işçi sınıfına götürülebilmesi herşeyden önce aktif bir propoganda ve ajitasyonla olasıdır. Propoganda ve ajitasyonun etkili olabilmesi ise, maddi temele dayanması, işçi sınıfının isteklerini yansıtır olması gerekir. Propoganda ve ajitasyonun, örgütlemenin en büyük silahları olması nedeniyle, bu çalışmaların yığınlarda salt bir hoşnutsuzluk uyandırmak için değil, gerçek görevini uygun bir biçimde, yani örgütleme için kullanılmalıdır. Bu çalışma işçi sınıfının arasında olduğu kadar toplumun tüm katları arasında yapılmalıdır.

Teorik ve pratik alanda yapılması gereken çalışmalar, aralarına surlar çekilerek yapılmaz. Hele biri tamamlanıncaya dek diğerini ertelemek söz konusu olamaz. Biribirine kopmaz bir biçimde bağlı olan bu çalışmalar Lenin'in Alman işçi sınıfının en yiğit önderlerinden biri olan Liebnecht'ten aktardığı gibi tek bir çalışma içinde kaynaşmalıdır.

"İnceleme, propoganda, örgütleme"

Lenin, Halkın Dostları Kimlerdir, Sf. 194 Sol Yayınları.

Aydınların halkımızın sömürgeci egemenli ğe, sömürgecilerin toplumsal dayanakları olan, yerli işbirlikçilerinin egemenliğine son verme savaşımında ancak yukarıda sayılan çalışmalar içerisine girdikleri ölçüde katkıları artacaktır. Yoksa, küçük kentlerde lokal, yazıhane, vb. yerlerde sohbetlerle, temel can alıcı sorunların kıyısından köşesinden geçmek le kişi ne sosyalist bir aydın olabilir ve ne de halkına karşı olan tarihi sorumluluğunu yerine getirebilir.

YENİ YILA GİRERKEN

Türkiye'nin genel durumuna ilişkin olarak yapılacak değerlendirmelerde olumsuz sonuçlara varılacağı açıktır. Bu olumsuzlukları görenler, benimseyenler sadece sosyalistler, ilericiler değil, politikayla etkin bir biçimde ilgilenmeyen yurttaştan, hükümetin başkanına kadar hemen herkesçe kabul edilen bir gerçek. Ancak bu olumsuzluklardan doğan sorunlara getirilen ya da önerilerin çözüm yolları kuşkusuz değişik, bu değişikliklerde bilineceği gibi dünya görüşlerinin ayrı olmasından ileri geliyor. Öyle ki bu önerilen çözüm yollarından bir bölümü taban tabana birbirine karşıttır. Dünya görüşlerinin ayrılığı anlamında, çözüm önerilerinin ayrı olmasını doğal karşılamak gerekir. Ancak önemli olan bu yazının çerçevesi içinde getirilen çözüm yollarından tümünü en ince ayrıntılarına kadar tartışmak ve eleştirmek değil bir yerde sorunların kendisinin bir belirlemesini yapmaktır. Bundan doğan sorunlar ya da bu durumun yarattığı bunalım ve bundan yarar bekleyenler, yarar görenlerle, hükümetin bu konudaki tavrı, tutumu ve davranışlarıdır.

BUGÜNKÜ DURUMU

Türkiye kapitalist üretim ilişkilerin egemen olduğu, orta gelişkinlikte kapitalist ve aynı zamanda başka ulusları ve azınlıkları eğemenlik altında bulunduran, sömürgeci bir devlettir. Daha çok dış etkenlerle gelişmiş, dış etkenlerle gelişmesi hızlandırılmıştır. Kapitalizmin kendi iç etkenleriyle gelişmemiş olması, kapitalizmin dış etkenlerle gelişmesi, aynı ölçüde ve oranda Türkiye kapitalizminin dışa bağımlılığını da getirecektir. Bugün bu bağımlılık zaten Türkiye için geçerlidir. Ancak bağımlılığın derecesi, şiddeti, düzeyini belirlemek uzun araştırmalar sonunda elde edilecek somut verilerle gerekçelendirmek gerekir. Bununla birlikte Türkiye kapitalizminin emperyalizm karşısında "özgürce" davranabilme yeteneği aynı zamanda onun bağımlılık derecesinin de ölçütüdür. Bir başka deyimle şöyle diyebiliriz: Burjuvazinin, özellikle tekelci burjuvazinin emperyalizm karşısında söz ve karar sahibi olma hakkı, yetkisi oranındadır. Açık olan şudur; Türkiye kapitalizmi bağımsız, kendi başına karar verebilen, "özgürce" davranabilecek durumda değildir. Bunu engelleyen ya da karar vermede bağımlılaştıran emperyalizm ve özellikle ABD emperyalizmidir. Kaldı ki günümüzde sermayenin uluslararası karakteri gereği, sonuçta özde ayrı bir sonuç beklenemez. Bu bağımlılığa en geniş anlamıyla burjuvazi ve onun örgütleri son veremez. Bu olumsuzluğa ancak proletaryanın dünya görüşünü benimseyenler ve onların örgütleri bu örgütlerin ardından sürüklediği kitlelerin örgütlü bilinçli, kararlı savaşımı son verebilir. Bu görev başlıca proletarya örgütünün, proleter dünya görüşünü benimseyenlerin, paylaşanların görevidir.

Egemen olan kapitalizm iç etkenler sonucu gelişen, bu nedenle egemen duruma gelen kapitalizm olmadığı için; doğuşuyla birlikte çarpıklığını da getirmekte, dolayısıyla sosyo-ekonomik bunalımların çıkmasının da nedeni olmaktadır. Unutmamak gerekir ki bunalım kapitalizmin belirgin özelliğidir. Herhangi kapitalist - emperyalist devlette, kapitalizm ne ölçüde gelişkin olursa olsun kendisini bunalımdan kurtaramaz. Çünkü bunalımın nedeni kapitalizmin temel özelliklerinden biridir. Bu da bilindiği gibi üretimin toplumsal karakteriyle üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki karşıtlıktır. Tüm kapitalist-emperyalist devletlerde bunalımın kaçınılmaz olduğu bir gerçektir. Kapitalizmin çarpık ve dışa bağımlı olarak geliştiği devletlerde bunalım çok daha ağır ve çok daha etkili bir biçimde yaşanmaktadır. Bu devletlerde görülen bunalım, koşulların elverişlilik durumuna bağlı olarak toplumsal patlamalara yol açabilir. Ancak bu patlamaların sürekli emekçi sınıfı ve tabakaların çıkarları doğrultusunda sonuçlanacağı düşünülemez. Zaman zaman sözü edilen patlamaların emekçi sınıf ve tabakaların çıkarları doğrultusunda çözümlendiği görülmüştür. Kuşkusuz bu sonucun sağlanması bazı koşulların oluşması, olgunlaşmasına bağlıdır, bununla koşulludur. Çoğu zaman da faşist diktatörlüklerin kurulması biçiminde sonuçlanabilir. Dünyada bunun birçok örnekleri görülmüştür. Açıkçası bu bunalımdan yerli eğemen güçler ve emperyalizm de yararlanmaya çalışmakta ve bunu çoğu zaman da istediği çözümle gerçekleştirmektedir.

Türkiye'de yaşanan bunalım emekçi sınıf ve tabakaları çok güç koşullarda bırakarak onlara yaşanamayacak yaşam koşullarını yaşatarak varlığını sürdürmesi, başlıca kapitalizmin içsel çelişkisine dayandığı gibi aynı zamanda bir diğer yanıyla da kapitalizmin dışa bağımlı ve çarpık oluşuyla da açıklanabilir. Bunalımın doğurduğu olumsuz koşullardan en çok etkilenecek olanlar emekçi sınıf ve tabakalar olacaktır. Ama en kârlı çıkacak olanlar da sermayeci sınıf ve özellikle de tekelciler olacaklardır.

Bunalım yaşanırken, bunalım etkileri tek alanda ya da tek yanlı görülmemekte, toplumun hemen tüm kesimlerinde, yaşamın tüm alanlarında bunalım yaşanmaktadır. Ve öteden beri kalan sorunlar bunalımın hızlandırıcıları olmaktadır. Böylelikle süreç boyunca etkenler birbirlerini, sonuçta bunalımı tam anlamıyla ağırlaştırmaktadır. Türkiye'de görülen de bundan başka biçimde değildir. Bir yandan Türkiye'deki ekonomik durum, döviz darboğazının doruklarında seyrederken, diğer yandan Kıbrıs sorunu, Ege Kıta Sahanlığı sorunu, bu bunalımın daha da tehlikeli boyutlara ulaşmasının nedenleri olmaktadır. Bu duruma faşistlerin terörü, AP'nin faşistleri destekleyici davranışları eklenirse o durumda içinde bulunan bunalımın ağırlığı ve tehlikesi daha açık bir biçimde ortaya çıkar ve daha açık bir biçimde kavranmış olur.

İşbaşındaki hükümet kendisince, ekonomik bunalımların doğurduğu sorunları yoğun bir biçimde giriştiği dış ilişkiler içinde çözmeye çalışırken, içte de faşist terörle uğraşmak, özellikle sona erdirmek çabasındadır. Ancak bugüne kadar görüldüğü gibi ne döviz dar boğazı aşılabilmiş, ne de kendi deyimleriyle anarşiyi durdurabilmişlerdir. Bugünkü hükümetin belirleyici ve ağırlıkta olan kanadı daha muhalefetteyken verdiği sözlerin hiçbirini gerçekleştirememiş olması, sosyo-ekonomik anlamda düne göre daha bozuk olması, iktidar adına kötü bir izlenim bırakırken, toplumda görülen faşist terörün yaratıcısı ve taktisyenlerinin bir işaretiyle terörün tırmanması ve tırmandırılan terör karşısında hükümetin acizliği, hükümet adına bir başarısızlıkken, aynı zamanda bugünkü muhalefet adına da bir başarıdır. Öyle ki halkın bir bölümü belli yerlerde CHP'ye oy verdikleri için faşist terörle karşılaştıklarını söylemektedirler. Bunda gerçeklik açısından haklılık payı vardır. Çünkü, hükümet bu konuda halk için güvence olamamıştır. Söylediklerini en azından gerçekleştirememiştir. Kuşkusuz bu durumun taşıdığı olmusuzluklar, faşistlerin, faşist örgütler için birer olanak olmuştur. Onlarda bu olanakları yeterince değerlendirmişler, daha da değerlendiriyorlar.

FAŞİSTLERİN DURUMU

CHP ağırlıklı iktidar kurulmadan önce bilindiği gibi, Türkiye'de ard arda I. ve II. MC iktidarları Demirel'in başkanlığında yönetimdeydiler. Bu iktidarların yapısı ve niteliği, gerici - faşist partilerin oluşturduğu bir birlik olmasıydı. Bu yapısıyla iktidar ilericiler, demokratlar, sosyalistler üzerinde yoğun bir baskı uyguluyordu. İktidarı oluşturan başlıca üç parti devlet olanaklarını son sınırlarını zorlayarak değerlendiriyorlar, kendilerine ve taraftarlarına çok elverişli koşullar hazırlıyorlardı. Bu üç parti içinde en hızlı ve en militanca davranan MHP idi. Örgütlenmesinin militer yapıda olması ona daha çok olumluluklar sağlıyordu. Böylece devlet kurumlarının kilit noktalarına kadar faşistleri yerleştiriliyordu. Bu süreçte hızlı ve yoğun bir çalışmayla devlet kadrolarını hızla faşistleştiriyor, faşizmi aşağıdan yukarıya doğru tırmandırıyordu. Sadece tek yönlü bir hareket içinde olmayan MHP bir yandan söylediğimiz biçimde davranırken, bir yandan faşizm için kitle tabanı oluşturmaya çalışırken, diğer yandan yukarıdan aşağıdan yukarıya doğru bir darbeyle iktidarı ele geçirmenin çalışmaları içindeydi. MHP öteden beri bir darbe yapmanın hesapları içindedir. Ancak iktidar ortağı olması onun bu noktadaki çalışmasının daha da yoğunlaşmasına neden olmaktaydı. Açıkçası MHP tüm alanlarda devletin olanaklarını kullanarak örgütlenmesini alabildiğine hızlandırmış, Türkiye'de faşist devlet biçimini gerçekleştirmede epey yol almıştır. Bu çabasında ve uğraşında MHP, AP tarafından desteklenmiş ve MHP'nin çalışmalarına yasa-dışı da olsa göz yummuştur. Zaman zaman AP, MHP'nin bu yasa-dışı çalışmalarını desteklemiştir. MHP'nin faşizmi hem aşağıdan yukarıya devlet kurumlarını ele geçirerek tırmandırması, hem de yukarıdan aşağıya darbe yaparak gerçekleştirmeye çalışmasının süreci içinde AP'nin MHP'ye karşı takındığı tavır, MHP'yi alabildiğine yüreklendirirken, AP de gittikçe faşistleşiyordu. Kaldı ki AP'nin MHP'yi desteklemesinin nedenlerinin başında AP'nin gittikçe faşistleşmeye doğru hızla kaymasıydı. Bu durumu en iyi kanıtlayan örneklerden biri AP'nin en son 14. genel kurul toplantısında, genel yönetim kuruluna seçilen kişilerin düşünce yapıları ve düşünceleri doğrultusunda bugüne kadar görülen davranışlarıydı.

II MC'nin geçen yılın başında yıkılmasıyla birlikte, MHP de iktidar ortaklığından ayrılmak zorunda bırakılmıştı. MHP'nin iktidar ortaklığından ve bu anlamda iktidardan düşmesi MHP adına büyük bir yenilgiydi. Çünkü devlet olanaklarını eskisi gibi kullanamayacak, eskisi gibi devlet kurumlarına faşistleri yerleştirerek faşizmin tırmanışını hızla sürdürmeyecekti. Bunun gibi tüm alanlarda çalışmasının hızlandırıcı etkenlerinden yoksun bırakılmış olacaktı. Şundan ki MC'nin yerine kurulacak hükümet faşistlerin ortak olamayacağı bir hükümetti. Eğer kurulacak olan hükümet demokratik tutarlığını gösterebilirse faşistlerin kaybedeceği çok şeyi olacaktı. Faşist gerici ortaklığı hükümetin düşürülmesiyle birlikte anımsanacağı gibi 3. Ecevit hükümeti kurulmuştu. Bu hükümet CHP'nin tek başına kurduğu bir hükümet değildi, CHP'nin ağırlıkta olduğu ve öncülüğünü yaptığı hükümet onbir bağımsızın desteği DP'nin ve CGP'nin -ki sonradan ayrılmıştır- katılımıyla gerçekleşmiştir. Büyük ve iddialı sözverilerle kurulan bu hükümetin yapısını ve niteliğini (sosyalistler daha kurulmadan önce bile) hemen ortaya çıkarmışlardır. Bu konuda doğru belirlemelerde bulunmuşlardır. (Zaten sosyalistlerin CHP konusunda görüşleri öteden beri açıklanmıştı. O nedenle bu konuda zorluk çekildiğini sanmıyoruz). Ancak bununla birlikte o günün

koşullarında MC'ye göre ve MC karşısında gerçekten desteklenmesi gereken hükümetti. Bu nedenle hükümet kurulurken ardında güçlü bir kamuoyu desteğini görmüştür (bir ölçüde, eskisi kadar olmasa da bugün bile bu kamuoyu daha da Ecevit hükümetini desteklemektedir.) Bu kamuoyu aynı zamanda MC hükümetinin düşürülmesinin de en büyük nedeni olmuştur. 3. Ecevit hükümeti kurulurken hiç de iyi, olumlu değildi, tersine bozuk, olumsuz bir görünüm gösteriyordu. Devletin hemen tüm kuruluşlarında faşistler kilit noktalara yerleşmişlerdi. Özellikle istihbarat ve polis örgütlerine yerleştirilen faşistler, faşistlerin düzenleyip uygulayacağı eylemlerde onlara alabildiğine yardımcı olduğu hem MC dönemlerinde, hem de Ecevit hükümeti döneminde açıkça görülmüştür. Ekonomik bakımdan Türkiye "70 cente muhtaç" Ecevit'in deyimiyle "enkaz" ya da "Cumhuriyet döneminin en bunalımlı dönemini" yaşıyordu. Türk Lirası değerini yitiriyor, buna bağlı olarak fiyatlar da alabildiğine artıyordu. Bu duruma bir de yetersiz üretim ve sürekli karşılıksız para basımı eklenirse ekonominin durumunu tasarlamak daha da kolaylaşır. Türkiye süresi dolmuş borçlarını ödeyemediği gibi, Türkiye'nin gereksindiği malların satın alınabilmesi için ödemesi gereken dövizi de yoktu. Döviz rezervleri çoktan sıfırı tüketmişti. Öyle bir durum yaşanıyordu ki Türkiye'nin, yabancı devletlerdeki temsilcilerinin ayrılıklarının karşılıklarını sözü edilen devletlerin merkez bankaları ödeyemiyordu. Dış politikada Kıbrıs, ABD ambargosu, Ege Kıta Sahanlığı sorunları öylece duruyordu. Türkiye'nin dış sorunlarının en önemlilerini oluşturan bu sorunların çözümü ya da çözümsüzlüğü aynı ölçüde Türkiye'nin durumunu alabildiğine etkiliyordu. Ve bu sorunlar MC dönemlerinde de çözümlenmemişti. İçte faşist terör azgınca saldırılarını pervasızca sürdürüyor, her gün birkaç kişinin kanına giriyordu. Saldırılar, sabotajlar hep gizli ya da açık faşist örgütler tarafından düzenlenerek yapılıyordu.

Bu durumda kurulan Ecevit hükümeti şu üç noktada özellikle sözverilerde bulunuyordu, bunlar da yukarıda değindiğimiz gibi faşist terör, Kıbrıs, Yunanistan, ambargo - bozuk ekonomik yapıdan doğan sorunlardı. Bu üç konudan en çok üzerinde durdukları konu onların deyimiyle "ANARŞİ" idi. Ve mutlaka bu sorunları çözeceklerini savunuyorlardı. Ancak Ecevit Hükümeti bir yıllık sürede faşistlere karşı etkin bir tavır alamamış, faşist terörü yaratan örgütler ve onların yöneticileri ve yönlendiricileri bilinmesine karşılık, korkusuzca üzerine varılamamış, bu örgütler kapatılmamış, sürekli ikircikli davranılarak, bu tutumuyla bir bakıma faşistlerin koyacağı eylemlerde onları yüreklendirmiştir.

Oysa faşist güçler ve genel olarak muhalefetteki sağ, sert ve şiddetli bir politika gütmüştür. Parlamenter düzeyde aynı politika değişik biçimde sürdürülürken, parlamento dışında kalan yasal ya da yasa dışı faşist güçler ve örgütler bu politikayı silahlı mücadele biçiminde sürdürmüşlerdir. Bu süreç içinde sağın ve özellikle faşist güçlerin sloganı eylemlerinden çıkardığımız sonuca göre "ya devlet başa, ya kuzgun leşe" olmuştur. Ya da ne pahasına olursa olsun Ecevit iktidarı yıkılmalıdır noktasından hareketle olmuştur. Bu nedenle Malatya'da, Sıvas'ta, Elazığ'da vb. yerlerde kışkırtmalar sonucu çıkardıkları eylemlerle hükümeti çökertmeye çalışmışlardır. Yalnızca kitlesel ayaklanmalar çıkarmakla kalmayan faşistler adam kaçırma yöntemlerini sık sık kullanarak, hükümetin yıkılış sürecini hızlandırmaya, bu süreci söylediğimiz eylemlerle kısaltmaya çalışmışlardır. Bu eylemlerini yaparken, bu amaçlarla hareket ederlerken devlet kurumlarına önceden yerleştirdikleri elemanlarından alabildiğine yararlanmışlardır.

Faşistlerin dışında kalan sağ kesimde, faşistleri bu mücadelesinde yalnız bırakmamışlar, onları hemen her bakımdan desteklemişlerdir. Özellikle AP ve onun genel başkanı S. Demirel faşistlerin sürekli koruyuculuğunu yapmış ve her fırsatta onları kollamıştır. MSP de faşist teröre karşı çıkmamıştır. Gösterdiği suskunluk ve zaman zaman faşistleri kollayıcı davranışları, MSP'nin faşist terör karşısında olumsuz olmadığını kanıtlamıştır. Sağ kesim (muhalefetteki) daha doğrusu AP-MHP-MSP arasında nesnel bir bağlaşıklık olduğu görülmüştür. Parlamenter düzeyde bunlar böyle yani nesnel olarak aynı doğrultuda davranırlarken, onlara bağlı ya da onların doğrultusundaki örgütler de, yayın organları da var gücüyle hem faşist terörü desteklemişler, hem de daha başka yollardan Ecevit iktidarını düşürmenin yollarını aramışlardır.

Ecevit hükümetinin bir yıllık uygulamaları boyunca görülen CHP dışındaki sağın ve özellikle faşist MHP'nin güçlü ve örgütlü olduğu, son dönemlerde devlet olanaklarından yararlanarak alabildiğine örgütlendikleri ardlarında büyük para destekleri bulduklarıdır. Faşistler kanımızca koyduğu eylemler bakımından kararlı olmalarının yanında hiç kuşkusuz iktidar ortaklığını yitirmeleri, devlet olanaklarını eskisi gibi yeterince kullanamamaları ve nisbi de olsa devlet kurumlarından atılmaları açısından başarısız olmuştur.

İKTİDARIN DURUMU

Ecevit hükümeti bir yıllık çalışmaları süresinde, önceden söz verdiklerinin hiçbirini yerine getirememiştir. Sözünde duramama, ya da söylediklerini yapamama durumunun sorumlusu iktidarın, CHP'nin söylediği gibi muhalefet değildir. Bize kalırsa iktidarın kendisidir. CHP ağırlıklı iktidarın sorunların çözümü konusunda gösterdiği kararsızlık ve ikircikli tavır onu bugünkü zor durumda bırakmıştır. Sorunların çözümünde kendi sosyal-demokrat anlayışına göre de olsa bir tutarlılık gösterebilseydi, herhalde bu kadar başarısız olmayacaktı. CHP'den ve CHP ağırlıklı Ecevit hükümetinden beklenen aslında sorunların kökten çözümü, faşistlerin tümden yenilmesi ya da yok edilmesi değildi. Bildiğimiz kadarıyla beklenen demokratik kararlılıktı. Bu da onun faşist teröre karşı olmasından, faşizme karşı olmasından ileri geliyordu. Ecevit hükümeti ve bu hükümetin belirleyici yanını oluşturan CHP bu demokratik kararlılığı bile gösterememiştir.

Öteden beri ve her iki MC dönemlerinde devlet kadrolarının önemli verlerinde yerleştirilen faşistler, CHP'nin bütün sözverilerine karşın, daha eski yerlerini korumakta ve tekinliklerini sürdürmektedir. İçişleri Bakanlığı'ndan MİT teşkilatına, Sağlık Bakanlığı'ndan devlet bakanlıklarına kadar hemen tüm yerlerde faşistler olduğu gibi kalmaktadırlar. Birkaç yerde faşistler nisbi olarak devlet kadrolarından atılmışlarsa da, yeterli olamamıştır. Bu yetersizlik aynı zamanda iktidarın çalışamamasının da ve başarısız olmasının da en büyük nedenlerinden biri olmuştur. Oysa CHP ve onun genel başkanı Ecevit sürekli "anarşiyi", faşist terörü kesinlikle önleyeceğinden söz ediyordu. Ama faşist terörün kuru vaadlerle, güzel sözlerle engellendiği ve en önemlisi önlendiği dünyanın hiçbir yerinde görülmemiştir. En sonu Ecevit de bu gerçeğin ne kadar geçerli olduğunu kendi hükümeti döneminde onlarca örneğiyle gördü ya da yaşamın kendisi bu gerçeği ona zorun olarak dayattı. Faşist terörün önlenmesi sözde değil, ancak işle olabilirdi. Faşist terörün önlenmesi sağa da sola da karşı olmakla değil, faşist terörü yaratan örgütlerin ve onların yandaşlarının üzerine yürüyerek, onları dağıtarak olabilir. Polis kadrolarında henüz tüm faşistler olduğu gibi dururken, kilit noktalardaki faşistler kariyerlerinden gelen etkinliklerini korurken, bu durumuyla ve bu davranışlarıyla faşistlere en özverili, en büyük desteği sağlarken, kalkıp faşist terörün "anarşinin" önlenmesinden söz etmek ancak tutarsız sosyal - demokratlara yakışır. MİT gibi istihbarat örgütlerine yerleşen faşistler hükümete bu konuda hiçbir haber getirmediği açıkça ortadayken, bu durumdan doğan sorunların biran önce çözümlenmesinin her gün gazetelerden yazıldığı sade vatandaşa kadar bilirken en yetkili kişinin mutlaka "anarşinin" önleneceğini söylemesi kanımızca gerçeği yansıtmaz. İktidar daha "a' ırşinin" faşist terörün çıkış noktasını belirlemeden, ya da belirlememiş görünürken çözüm aramaya yönelmesi aslında yanlışlığın başlangıcıdır. Çünkü sorun belirlenmemiş ya da öyle görünülmüş ve sorun iyice tanınıp kavranmamıştır. Bunun sonucu soruna sağlıklı bir çözüm getirilememiştir. Polis kadrosunda POL-BİR gibi herkesçe faşistler tarafından kurulduğu, faşistlere yardım ettiği ve faşistlerden yana yan tuttuğu açıkça bilinirken, hükümetn buna karşılık hiçbir yasal işlem yapmaması doğaldır ki faşist terörü önleyememiştir. Faşist terörün MHP tarafından çıkarıldığı ve desteklendiğini MHP bütün davranış ve eylemleriyle de bunu her gün birkaç kez başta Türkeş ve diğer MHP yetkililerince kanıtlanmış olması ve buna Ecevit hükümetinin de seyirci kalması faşist terör için önlem olamaz ve değildir. Türkeş'in verdiği her demecin, söylediği her sözün içeriğine göre faşist terörün aldığı biçim MHP ve faşist teröre ilişkin kanıtlardan sadece biridir. Kaldı ki yakalanan faşist-terörcü militanların kullandığı silahları faşist-terörcü militanların kullandığı silahları aldığı kişilerin MHP'yle uzaktan ya da yakından ilişkili olduğu sanıkların anl atımlarıyla da kanıtlanmıştır. 1970 yılında Demirel hükümeti döneminde hazırlanan ve çok gizli deyimini taşıyan raporda faşistlerin silahlı eğitim yaptığı kamplardan birinin yöneticisi, sorumlusu, yetkilisi ve bugün MHP adına parlamentoda bulunduğu açıkça kanıtlanmıştır. Bunlar ve benzeri birçok kanıt MHP'nin faşist terörün yaratıcısı ve yönlendiricisi olduğu yolundaki savların kesinlik kazanmış olması durumuna hükümetin seyirci kalması ve en azından adli kovuşturmaya geçmemesi hiç kuşkusuz faşist terörü hem yüreklendirmiş ve hem de hızlandırmıştır. Faşist terörün sorumlularının başta MHP olduğu, ancak yalnızca MHP olmadığı ve MHP doğrultusunda davranan, faşist çizgide birleşen ve ülkü adını taşıyan, adının ardında BİR sözcükleri bulunan hemn her derneğin faşist terör içinde bulunduğu artık kesin kanıtlarıyla ortaya çıkmıştır. Faşistler yalnızca yasal dernekleriyle, örgütleriyle mücadele etmiyorlar, bu örgütlerinin yanında yasa dışı olarak kurdukları ve bizim de gazetelerden öğrenebildiğimiz kadarıyla ETKO (Esir Türkleri Kurtarma Ordusu) ve YTK (Yıldırım Türk Komandoları), TİT (Türk Intikamcılar Tugayı) v.b. adlı örgütleriyle mücadelelerini silahlı bir biçimde sürdürdükleri de bilinen bir gerçektir. Bunların nasıl örgütlendikleri ve MHP'den kimlerle ilişkili oldukları herhalde hükümetçe bilinmektedir. Bu örgütlerin bugüne kadar düzenledikleri sayısız sabotaj, kitle ayaklanmaları toplu katliamlar bilinirken orta yerde dururken, kalkıp faşist terör konusunda adeta "şeytan bunun neresinde" demek antı-faşist bir tavır değildir. Ağırbaşlı olmamaktır, doğrudan doğruya halkla dalga geçmektir.

Kontr-gerilla konusunda söylenmiş birçok söz, yazılı birçok yayın ve hatta bugünkü Başbakan muhalefette olduğu dönemlerde seçim gezilerinden birinde yaptığı konuşma kontr-gerillanın varlığını kanıtlamıştır. Doğrulamıştır. Bu konunun geçtiğimiz aylarda birden güncelleşmesi, 12 Mart döneminde yaptığı işkenceler ve düzenlediği oyunların açığa çıkması karşısında hükümet başkanı, önceleri söylediği sözlere karşın böyle bir örgütün olmadığını rahatlıkla söyleyebilmiştir. Oysa son aylarda düzenlenen olayların ardında kontrgerillanın parmağı olmasa da, kontr-gerilla gibi yasadışı bir örgütün olması ve bu örgütün sayısız yasa-dışı eylemlere katılması ve bunların bugün bilinmesi hükümeti bu konuda bugüne kadar uyarmalıydı. Ne yazık ki uyaramamıştır. Uyarmaya yetmemiştir....

Faşist terör, çiçekle, gül ile papatyayla, güzel sözler, kuru sözverilerle önlenemez. Faşist terör sözden çok iş yapmakla, hareketle, sorunları çözmekle önlenir. Faşist terör MHP-ÜGD-KONTRGERİLLA v.b. faşist yuvaları dağıtmakla önlenir. Hükümetin bu konuda kuşkulu davranması, faşist terörle mücadele konusunda bırakın başarılı olmayı, gerçekten aptallaşmıştır.

Buna karşılık faşistler vargüçleriyle hükümeti düşürmek için çalışmışlardır. Bu nedenle kitle katliamları, soygunlar, adam kaçırmalar, provokasyonlar düzenlemişlerdir. Başta hükümetin düşürülmesini doğrudan amaç edinmiş olmalarına karşılık, sonradan bu amaçlarını ya da taktiklerini çeşitli nedenlerden ötürü değiştirerek, bu kez iki yönlü ve ilk amaçlarını da içeren bir taktik uygulamaya başlamışlardır. Sözünü ettiğimiz iki yanlı taktiklerinin özü şöyle açıklanabilir; doğrudan doğruya hükümetin düşürülmesini amaçlayacaklarını ya da bu amacın yani hükümetin düşürülmesinin mümkün olmadığını gördüklerinden, anladıklarından, bunun yerine tüm güçlerini ve olanaklarını son sınırına kadar kullanarak sıkı-yönetimi getirecek, sıkı-yönetimin gelişine neden olabilecek olayları yaratarak sıkı-yönetimin gelişini sağlamak, bu başarıldıktan sonra hükümetin düşürülmesi için yoğun çalışmalar girişmektir. Bunun için gerekli olan hükümetle orduyu karşı karşıya getirmek, aralarındaki çelişkiyi derinleştirerek böylece orduyu yanlarına alarak iktidara saldırmaktır. Dikkat edilirse taktiklerinin birinci yanı gerçekleşmiştir. Bunun için Maraş olayları düzenlenmiş ve bu olayl ar sıkı-yönetimin gelmesiyle yatabilmiştir. Şu anda taktiklerinin ikinci yanlarını gerçekleştirmek için yoğun bir çaba ve çalışma içindedirler.

Buna karşın CHP ağırlıklı hükümetin cesaretsiz davranışları içinde bulunduğu gaflet, tutarsız sağ sosyal-demokrat anlayışla açıklanabilir. Bu konuda hükümet açıkçası başarılı olamamış ve yeterli çalışmalarda bulunamamıştır. İktidarın verdiği sözler ve bunların yerine getirilmesi açısından durumu hiç de iyi değildir.

Bugünkü hükümet ekonomik konularda da başarılı olamamıştır. Gerçi MC'den CHP'nin deyimiyle bir enkaz devralınmış, ancak bu durumun sonucu olan sorunları çözememiştir. Kendisince de iktidar kendi dünya görüşü ve anlayışı gereği bazı çabalara girişmekten kaçınmamıştır. Bu çabalara girişirken IMF (Uluslararası Para Fonu)yla karşılaşması kaçınılmazdı, zorunluktu. IMF'nin Türkiye'ye yardım edebil-

mesi için IMF'ce uygun görülen çözümlerin mutlaka uygulanmasının gerekliliği vardır. Bu önerilerin aslında ekonomik açıdan uygulanmaması gerekirken, baştaki hükümetten bunu beklemek yanlış ve aynı zamanda hükümetin yapısını da bilmemek olur. Ve hükümet IMF'nin önerdiği çözümleri birer birer uygulayarak gereksinilen taze parayı bulmaya çalışmıştır. IMF'nin önerdiği çözümlerin başında devalüasyon geliyordu. Bilindiği gibi geçen yıl bugünkü hükümet % 30'luk bir devalüasyon yapmıştır. Bunun dışında da Türk Lirası ara kur ayarlamalarıyla sürekli değeri düşürülmüştür. Devalüasyon ve kur ayarlamaları sonucu paranın değerinin yitirmesinin doğurduğu olumsuzluklardan en çok etkilenecek olan hiç kuşkusuz başta işçi sınıfı olmak züere tüm emekçi sınıf ve tabakalardır. Kaldı ki Türkiye toplumu tüketim toplumudur. Ve üretilenden daha çok tüketilmektedir. Tüketim kadar üretim yapılmayınca aradaki ayrılık, fark, fiyatların yükselmesine neden olmaktadır.

Bu durum doğrudan spekülatörlerin işine yaramaktadır. Karaborsacılığın daha da gelişmesinin nedeni olmaktadır. Geçmişteki hükümetler ve bugünkü hükümet bu sorunu çözmek için durmadan karşılıksız para basarak piyasadaki para tutarını artırmışlardır. 1978'de piyasa sürülen para bir önceki yılda piyasada bulunan tüm paranın % 44'ü kadardır. Bu para açıktan piyasaya sürülmüştür. Karşılığı yoktur. Sayılan bu olumsuz nedenler biraraya gelince, sonuçta fiyatların hızla artması ve yaşam pahalılığının durmadan yükselmesidir. Bu durumdan yararlananlar da karaborsacıları, spekülatörleri ve tekelcilerdir. En geniş anlamıyla burjuvazidir.

Hükümetin IMF'ce önerilen önerilerin büyük bir bölümünün uygulanmasına karşılık bugüne kadar henüz Türkiye'nin gereksindiği taze para bulunamamıştır. IMF sadece önceden önerdiği önerilerle kalmamakta yeni yeni önerilerle gelmekte ve Türk hükümetince istenen istemlerin gerçekleşmesi için yeni önerilerin yerine getirilmesinin kaçınılmaz olduğu noktasında ısrar etmektedir. Bu dayattığı yeni öneriler karşısında % 30-35'lik bir devalüasyonun koşul olduğunu, ayrıca Kamu İktisadî Teşebbüsleri'nde (KİT) durumunun yeniden gözden geçirilmesini getirmektedir. Bunlar gerçekleştirildikten sonra ancak istenen taze paranın verilebileceğini söylemektedir. Büyük bir olasılıkla Türkiye IMF'nin bu önerilerini benimseyecek ve gereğini yerine getirecektir.

Hükümetin kurulmasından bu yana karşılaştığı sorunları çözebilmek için memur aylıklarını, işçi ücretlerini dondurmak olmuştur. Bu nedenle hükümet kamu kuruluşlarında daha çok örgütlü olan Türk-İş ile Toplumsal Anlaşma'yı imzalamıştır. Bu davranışıyla hükümet işçilerin ücretlerini büyük ölçüde istediği biçimde ayarlamıştır. İşçi sınıfının çıkarlarına ters düşen Toplumsal Anlaşmaya DİSK evet dememiştir. Bu tavır gerçekten olumlu günün koşullarına uygun ve işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda bir tavır olmuştur.

Türkiye'de döviz darboğazının aşılmasında büyük umutlar beslenen ve Türkiye dışında çalışan işçilerin getirecekleri dövizden ise istenen sonuç alınamamıştır. Bu konuda "kaçakçılık sektörü" devlet sektöründen daha çok kazanmıştır. Daha çok döviz sağlanmıştır.

Aralık ayında, basında üzerinde en çok durulan konulardan biri de Yunanistan'ın AET'ye tam üyelik sorunuydu. Üyeliği erkene alınan sadece Yunanistan değildi, onunla birlikte Portekiz de vardır. Bu iki devletin AET'ye tam üyeliğinin kesinleşmesi bozuk ve kötü bir durumda olan Türk ekonomisini, daha da bozacaktır. Çünkü Türkiye ve bu devletler aynı ihraç maddelerine sahiptirler. Onların tam üyelik durumlarının onlar açısından sağlayacağı ayrıcalıklar, Türkiye için üye olmadığı sürece söz konusu ve geçerli olmayacağı gibi, bu ayrıcalıklar aynı zamanda Türkiye için olumsuzluk olacaktı. Çünkü Türkiye ihraç ürünlerini pazarladığı alanları yitirecek, böylece büyük bir döviz kaybına uğrayacaktır..

Aslında döviz darboğazını yaratan nedenlerin başlıcası dışa bağlı ekonominin kendisidir. Dolayısıyla bugünkü ekonomik yapının eğemenleri olan tekelciler ve sınıf olarak burjuvazidir. Örneğin otomativ sanayiini ele aldığımızda, şu gerçekle karşılaşıyoruz; otomobillerin kendisi Türkiye'de üretilmiş olmalarına karşılık parçalarının dışarıdan satın alınma zorunluğu vardır. Bu dış satın alımda malın karşılığında belli bir döviz miktarının ödenmesinin zorunluğu vardır. Dışalım ne kadar yapılırsa döviz ödeme gerekliği vardır. Kural olarak böyledir.

Ancak bu bunalımın yükünü fakir - fukara halk çekmektedir. Ekonomiyi bu durumdan kurtarmanın biricik yolu ekonomiyi dışa bağımlı durumdan kurtarmaktır. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete son çözümlemede son verilmesidir. Bunun dışında getirilen tüm çözümler bunalımı geçici olarak önlese de uzun dönemde ve devresel olarak çıkacak bunalımlardan bir sonraki, bir öncekinden daha ağır olacaktır.

CHP ağırlıklı 3. Ecevit hükümeti bir yıllık çalışmaları boyunca kurduğu dış ilişkilerin amacını oluşturan temel neden, döviz darboğazından kurtulmanın yolunu aramak olmuştur. Bunun için çalışmalar yapılırken emperyalizmle olan ilişkilere karşın davranılmamış, tersine hükümet bu ilişkilere çok dikkat etmiş, bu ilişkileri eskiden olduğundan daha sağlamlaştırmaya özellikle özen göstermiştir. Ancak bugünkü iktidar emperyalizmle olan ilişkilerini sağlamlaştırmaya çalışırken gözlenen bir başka çaba da ilişkilerin çok yönlü olmasına gösterilen dikkattir.

Hükümetin kuruluşunda önünde duran dış politik sorunların hemen tümü çözümlenmiş değildir. Bu sorunların başında Kıbrıs - ambargo, Yunanistan geliyordu. Bunlardan sadece ambargo sorunu çözümlenebilmiştir. Ancak bu çözüm Türkiye'de yeni ABD üslerinin açılması koşuluyla ancak gerçekleşebilmiştir. Kapitalist anlayıştan hareket eden bugünkü iktidarın çözümleyebildiği tek sorun yalnızca ambargodur. Kıbrıs sorununda herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir. Ege sorununun çözümü konusunda somut hiçbir sonuç alınamamıştır. Gerçi Karamanlis ile Ecevit Montrö'de görüşmüşlerdir. Ancak bu görüşme sorunun çözümde yeterli etkinliği sağlıyamamıştır. CHP ağırlıklı hükümetin SSCB ile olan ilişkileri en azından ileride daha somut olumlu sonuçların doğabilmesinin ön koşullarını şimdiden oluşturma anlamında olumlu girişimler olarak değerlendirilebilir. Ecevit'in kuzey komşumuz (SSCB)dan tehlike gelmez anlamında konuşması bir gerçeğin vurgulanmasıydı. Çünkü savaş çıkaranlar, savaş isteyenler savaşta yararı olanlar sosyalistler değil, sosyalist sistem değil, tersine emperyalistlerdir, emperyalist sistemdir.

Dünya sosyalist sistemine ve onun öncüsü SSCB dünya barışının sağlanması için özverili bir savaşımı çok güç koşullar altında, çok olumsuz koşullara karşın kararlı bir biçimde sürdürmektedir. Silahsızlanma konusunda SSCB ve sosyalist sistemin somut önerileri ve çözüm yolları karşısında emperyalist sistemin gerçek yüzü gittikçe açığa çıkmaktadır. Doğrusu tüm dünya kamuoyu SSCB'nin barış politikasını, barış için savaşımını bu yoldaki direngen ve özverili uğraşını görmektedir. Öyle ki bu doğru ve haklı politika emperyalistleri gittikçe köşeye sıkıştırmakta, gerçekler ve doğrular karşısında çamur atma ve karalma kampanyasına girişmektedirler.

CHP ağırlıklı hükümetin sosyalist sistemle, SSCB ile girişmek istediği ilişkiler süreci kanımızca olumludur. Ama bir yıllık uygulama kuşkusuz CHP ağırlıklı hükümeti dış ilişkilerde emperyalizme daha yakın bir duruma getirmiştir.

Bugünkü iktidar bugünkü durumu ve yapısıyla, çeşitli konularda söylediklerinin hiçbirini gerçekleştiremez. Her şeyden önce sorunları yaratan nedenlerin üstüne gitmede yüreksizce davranmaktadır. Bu ürkek, ikircikli ve tutarsız politikada ısrar ettiği sürece faşist terörün önlenmesi konusunda olduğu gibi diğer konularda da başarısız olacaktır.

KISACA SOLUN DURUMU

Türkiye'deki solun durumu öteden beri görülegelen dağınıklığını 1978 yılında daha da hızlandırarak sürdürmüştür. Dağınıklığın hızlanması birlikte daha çok kümeleri getirdiği gibi, edilginliği (pasifliği) de getirir. Bu durum o dereceye varmıştır ki kümeler arasında, en iyimser deyimiyle siyasi çizgiler arasında ortaklaşa tavır almanın koşulları bile ortadan kaldırılmıştır. Orta yerde güçbirliğine gitmenin nesnel anlamda olgunlaşmış koşulları, bu durumuyla dururken, birbirine karşı olan koşullanmışlık kanımızca istenen birliğin gerçekleşmesini engellemiştir. Bu koşullanmışlığa biraz da teorik şartlanmışlık katılırsa o durumda güç birliğine gidememenin nedenleri daha kolayca anlaşılır. Ancak Türkiye solunun içinde bulunduğu bu durum toplumsal koşullar gereği kaçınılmazdır. Grupların, siyasetlerin önleyemediği ve şimdilik önleyemeyeceği bir olaydır. Çünkü her şeyden önce birlikte olmanın, güç birliğine gitmenin ihtiyacı çoğu gruplarca duyulmuyor. Kuramsal olarak istenildiği kadar güç birliklerinin zorunluğundan söz edilsin yaşama geçirilmediği sürece bir anlam anlatmaz. Kaldı ki siyasetlerin çoğunluğu bu güçbirliğinin zorunlu olduğu konusunda tabanında bile propagandasını yapmış değillerdir.

Bu belirleme tüm siyasetler açısından böyle olmasa da çoğu siyasetler açısından böyledir. Öyle ki siyasetlerin birbirine karşı tavırları ideolojik olması gerektiği yerde, daha çok bu tavır, birbirine karşı bir koşullanmışlıktan gelen tavır içindedirler. Bu koşullanmışlığın yıkılması doğrultusunda bir çaba bile görülmemektedir. Dağınıklığın olmasının bir başka nedeni, belki de en önemli nedeni, sosyalist bilimin kavranamayışı, dünyanın ve Türkiye'nin genel durumunun yeterince bilinememiş olmasıdır.

Oysa sosyalist hareket Maocuların, küçük burjuva serüvencilerinin saldırısıyla birlikte, faşistlerin, en genel anlamda burjuvazinin örgütlü saldırısı da gözönüne alındığı zaman solun bu dağınık durumda olmasının ne kadar acı ve birleşmesinin, güç birliğine gitmesinin ne kadar gerekli olduğu ortaya çıkacaktır.

Ancak Türkiye solu bugüne kadar bu güçbirliğine gerçekten zorunluğu karşısında kendisinden beklenebilecek ağırbaşlılığı ne yazık ki gösterememiştir. En azından bu bazı gruplar için geçerlidir. Solun bu dağınık parçalanmışlık durumu egemen sınıfların işine yaramakta; egemen sınıfların solu provake edebilme koşullarını da birlikte getirmektedir. İnanıyoruz ki Türkiye solunun bu dağınıklığının temelinde biraz özenti ve kariyerizm de vardır. Şu da gerçek ki Türkiye devrimci hareketinin gelişim süreci içinde doğru olanların haklılığı verdiği güç, doğru görüşlerin, yaratıcı bir çalışmanın kitlelerce benimsenip maddileşmesinden doğan doğrulukça yenilecektir.

78 yılında Türkiye solunun savaşımı küçümsenemez, ancak toplumsal koşulların zorun olarak dayattığı bazı sorunların çözümünde yanlış tavırlar alışlar nedeniyle çözümsüz bırakması da solun eksikliği sayılabilir.

SONUÇ

Yukarıda özetle belirlediğimiz noktalardan hareketle Türkiye'nin durumuna bakıldığı zaman hiç de iç açıcı değildir. Emperyalizmle bağımlılık ilişkileri içinde olan Türkiye ekonomik sosyal vb. bakımlardan ciddi bir bunalım yaşamaktadır. Bunalımın çözümü kapitalist ilişkiler gereği emperyalizme bağımlı olmayı pekişmiş biçimiyle peşinden getirecektir. CHP ağırlıklı hükümet söz verdiği konularda, ki sorunların çözümünde, kesinlikle başarılı olamamıştır. Sosyalist hareket dağınıklığını korurken bu dağınıklığı bir yandan küçük burjuva maceracılığının gelişmesine ikincil etken olurken diğer yandan burjuvazinin işine yaramaktadır. Bu olumsuzluklara rağmen yeni yıla sosyalist inancımızı, bilincimizi pekiştirerek kendimizi yeni durumlara hazırlayarak giriyoruz.

Umudumuz ve geleceğimiz sosyalizm için, yaşasın bağımsızlık.

ÇERMİK'TE SÖMÜRGECİ FAŞİSTLER DEVRİMCİ DEMOKRAT GENÇLİĞİ SİNDİREMEYECEKTİR!

Çermik'te gün geçtikçe gelişen Devrimci Demokrat harekete, her türden gericiler, sömürgeci güçler ve onların faşist piyonları köpekçe bir iştahla saldırdılar.

Son olarak Çermik TÖB-DER başkanı Hacı Osman Özer'e ve Mehmet Tayfun'a 21.12.1978 tarihinde saldırarak arkadaşımızı yaraladılar. Yaralı olan M.Tayfun polis karakolu yerine jandarma karakoluna alındı ve doktorun hemen hastahaneye sevk isteğine rağmen, en ufak bir tıbbi müdahale yapılmadan bir gece jandarma nezaretinde bekletildikten sonra "Kürtçülük" ve "adam öldürmeye teşebbüs" ettiği gerekçesi ile tutuklandı. Daha sonra savcının evine ateş edildiği ve bir gericinin dükkanının yakılmak istendiği ileri sürülerek, Devrimci Demokrat arkadaşlardan Mehmet Çelik ve Cemal Aydın gözaltına alındı.

Ancak bu olanlara ve tertiplere Devrimci Demokrat Gençlik göz yummadı. Çermik Kız Yatılı Bölge Ortaokulundan 80 kadar kız öğrenci tutukevine kadar yürüyüş yaparak tutuklamaları protesto ettiler. Ertesi gün kız öğrenciler topluca polis karakoluna alınarak dayak ve baskı ile önceden hazırlanmış ifadeler benimsetilmek istendi. Atılan dayak sonucu Besime Yaşar adlı öğrencinin kulağı duymaz duruma geldi.

Daha sonra tüm lise gençliğinin yürüyüş yapması ve kalabalık bir grup halkla birlikte adliye binası önünde toplanarak tepki göstermesi sonucu kız öğrenciler savcılıkça soruşturmaya tabi tutuldu. Soruşturmada öğrencilerin Kürtçe marş ve sloganlar söylediği iddia edildi.

Biz şunu diyoruz: Tüm baskılara, saldırılara göğüs gereceğimiz gibi canımızı da verebiliriz. Devrimci Demokrat hareket ve genel olarak anti sömürgeci hareket sindirilemez.

Çermik Devrimci Demokrat Gençliği

Eski Siverek Kaymakamına göre ilçede bin kadar kanun kacağı var

● *Yeni görevi için ilçeden ayrılan Kaymakam köylere güvenlik içinde gidilemediğini öne sürdü*

SİVEREK, ÖZEL

Siverek'te geçici görevini tamamlayarak Çerkezköy Kaymakamlığına dönen eski Siverek Kaymakam Vekili Saim Çotur, ilçede bine yakın kapun kaçağının bulunduğunu öne sürmüştür.

İlçeden ayrılırken,4 aylık çalışmaları ile ilgili açıklama yapan Çotur, ilçe halkının huzursuzluğuna çevrede bulunan ve sayıları bini bulan kanun kaçağının neden olduğunu söylemiş,köylere güvenlik içinde gidilemediğini öne sürmüştür.

Siverek eski Kaymakam Vekili, Tekirdağ Çerkezköy Kaymakamlık görevine başlamadan önce Ankara'ya giderek ilgililere Siverek'in asayiş sorunu ile ilgili görüşmeler yapacağını sözlerine eklemiştir.

Geçici görevle sürdürülen Siverek Kaymakamlığına, Saim Çotur'un ayrılmasından sonra Amasya Suluova Kaymakamı Tahsin Çiftçioğlu başlamıştır.

Bir kaymakamın açıklaması veya yetersizlik anlatımı

Burjuvazinin eğemenliğinin geçerliliği, bir yerde kendisine, karşı olan güçlere, onların örgütlerine karşı güçlü göstermek, olduğundan daha büyük görünmeye çalışarak, eğemenliğini bu yollada pekiştirmeye, sağlamlaştırmaya çalışmaktır. Ancak bu biçimde iktidar olunamaz. Başlıca düşüncelerini yaşama geçirmek ve aynı düşüncelerinin gereğini yerine getirmek, kurallarına göre davranmak gerekirki; her şeyden önce hükümeti yada iktidarı oluşturanların, düşüncelerinin geçerli olmasının en azından koşulları doğsun yada yaratılmış olsun. Bunu yapmadan hangi düşünce olursa olsun -istediği kadar kendisini güçlü, olduğundan büyük göstersin, göstermeye çalışsınonun gerçek kimliği, gücü ortaya çıkacak, açıklığa kavuşacaktır. Bu durumda eğer görüşün kendisi, propagandasını yapacak kadar güçlü değilse, hiç te iyi bir durumda olmayacak, olsa, olsa eşekten düşen karpuzun görünümünü sergileyecektir. Sözü edilen olumsuzluklara düşmemenin koşulu düşünce ve davranış birliğinin yaratılmasıdır. Çünkü düşünceler yaşama geçirildiğinde gerçek anlamlarına kavuşacaklar, doğruluğu yada yalnışlığı kanıtlamış olacaktır. Bunları söylememizin nedeni aslında sözü bu gün iktidarda bulanan 3.Ecevit hükümetine getirmek isteyişimizdir.

Son günlerde özellikle faşist örgütler; partileriyle yasal ve yasa-dışı tüm örgütleriyle tırmandırdığı faşist terör karşısında hükümetin söz söylemekten öte hiçbir şey yapamadığıdır. Gün geçmiyorki ilerici demokratlardan birini öldürmesinler, bir yeri bombalamasınlar. Devrimcilerden, ilericilerden kimseyi öldürmeseler bile aralarında davadan döneni vuruyorlar, öldürüyorlar. Böylece faşist terörün daha da tırmanışını hızlandırmaya çalışıyorlar. Faşist örgütlerin bütün bu yaptıklarına serüvencilerin, maceracıların maocuların yaptıklarıda eklenirse, devrimciler açısından durumun ne denli gaflet ve aymazlık içinde olduğu ortaya çıkar.

Gerici güçler bütün olanaklarını kullanarak, bu günkü hükümeti devirmek için, ağasından faşistine kadar, güç birliği içinde olduğu açıkken, sokaktaki vatandaş bile bu durumu görüp değerlendirebilirken, hükümetin bu durumu görmemezlikten gelmesi, görmek istemeyişi nesnel olarak feşist teröre yardımcı olması anlamına gelir. Bunun başka adı yoktur.

Faşistler ve onlarla birlikte davranan tüm gerici güçler hükümetin bu hoş görülü davranışları karışısında tümden cesaretlenerek yapmadıklarını bırakmamaktadırlar. Tam bir dağ yasasının kurallarına göre hareket etmektedirler. Canı isteyen bir diğerini soymakta öldürmektedir. Hükümet bu durumdan doğan sorunlara çözüm bulamayınca halkın gözünden düşmekte, -faşistlerin istediği-otorite boşluğu doğmakta ve bir otorite aramının nedeni olmaktadır. Kuşkusuz toplumda yaratılan bu olumsuz durumun getirdiği koşullar kendiliğinden öteden beri alışılagelen deyimiyle kanun kaçaklarınında sayısı artacaktır. Ancak şunu unutmamak gerekirki Yasa-dışılığın bu kadar yaygın olmasının, yasa-dışı, yasa-kaçağı olanların çoğalmasının bu gün başlıca nedeni Ecevit hükümetinin tutarsız, gereksiz uygulamalarıdır. Öyleki görevliler kendileri bilerek yada bilmeyerek hem gammazlamakta, hemde gerçeği söymektedir. Bunlardan bir örnek şöyle "Eski SİVEREK kaymakamına göre ilçede bin kadar kanun kaçağı var" aynı haberde daha sonra aynı kaymakam "köylere güvenlik içinde gidilemediğini" açık yüreklilikle(!) belirtiyordu. Kişinin sorası geliyor, Bay Kaymakam, geçici de olsa Siverek'te görev yaptığınız sürece acaba uyuyormuydunuz, göreviniz yanılmıyorsak, kanun kaçaklarını yakalatmak İlçeyi bu günkü yasallara göre yönetmektir. Anlatımlarınızdan çıkan sonuç şudurki siz bırakın yasa kaçaklarını yakalatmayı. köylere güvenlik içinde gidebilme koşullarını yaratamamışsınız. Kaldı ki gazetedeki habere bakılırsa, biraz eksik, biraz da Siverek'teki devrimci kesimi suçlu duruma düşürecek bir anlamda çıkıyor. Çünkü aynı yetkili bu bin yasa-kaçağının eğilimlerini açıklıyabilirdi. Neden acaba bu kaçakların eğilimlerini, siyasi yanlarının olup olmadığını açıklamıyor. Bu yasa kaçakları eğer siyasi değillerse -ki bininde siyasi olmasının olanağı yoktur- bu duruma neden kimin. kimlerin aracı olarak, kimlerin elleriyle düştüklerinide açıklamalıydı. Oysa haberde böyle bir şey yer almıyor. Bu yasa kaçakları kimlerdir, kimin adamlarıdır, kimin çıkarları için çalışyorlar, kime saldırmışlar, ne yapmışlar bütün bunların söylenmesi gerekirdi.Hem kaldıki kimi-kime şikayet ediyorsunuz. Siz kaymakam olarak şikayet mercii değilmisiniz. Eski Siverek kaymakamının söylememesine karşın biz bu belirtilen kanun kaçaklarına ilişkin bir kaç söz söyleyelim.

Siverekte sözü edilen sayıdan az yada çok yasa kaçağı vardır. Ancak bunların hemen tümü ağaların çıkarlarını korumak, onların doğrultusunda davranmak nedeniyle suçlu duruma düşmüşlerdir. Ağaların; fakir-fukaranın elindekine bir yerde fazladan sahip çıkma istemlerinin gerçekleştirilmesinin aracı olmalarının sonucudur. Siverekteki bütün devlet yetkililerinin ötedenberi olup bitenlerin ağalar tarafından yapıldığını ve ağaların halka zulm ettiğini bilmesine, aynı ağaların AP ve MHP ce desteklendiği teşvik edildiği bilinmesine karşın bu güne kadar hiçbir önlem almamış olması ancak hükümetin tutarsız ve kararsız politikasıyla açıklanabilir. Yöredeki yasa-kaçaklarının kimlerce kullanıldığı, hangi işlerde kullanıldığı nerede barındıkları herkesçe biliniyor ve öyle sanıyoruzki halk tarafından bilinen bu noktaların devlet yetkililerince de bilindiğidir. Devlet yetkililerinin yasalara aykırı davranan ağlara ve onların şürekalarına yönelik hiçbir davranış içine girmemesi, dolayısıyla bu günkü iktidarın faşistlere karşı alabildiğine tutarsız ve kararsızlığın sadece örneklerinden biridir. Bu durum onun ağalarla işbirliği içinde olduğu kuşkusunu akla getiriyor.

Bu gün zaten faşistler yasal ve yasa-dışı örgütleriyle faşist terörü alabildiğine tırmandırırken, kenidisine yardımcılık yanlarda zamn zaman zaman Pre-kapitalist ilişkiler içinde olan ağalardır. Bu iki güç aynı doğrultuda, değişik eylemler içine girerek, faşist terörü tırmandırtmakta ve toplumda görülen huzursuzluğun nedeni olmaktadırlar. Diğer yandan küçük burjuva maceracılarının tutarsız, gereksiz ve işçi sınıfının çıkarına karşıt eylemleride buna eklenirse, faşist terörün dahada tehlikeli boyutlara ulaşması olasıdır.

Hükümet faşist odaklar üzerine yürümediği, faşist terörü yaratan yasal ve yasa-dışı örgütleri kapatmadığı sürece, faşist terörün önlenmesi düşünülemez. Kendi köylerini cephane yapan, toplumda geçerli olan yasaları zorla kaldırıp, onun yerine dağ yasalarını koyan ve uygulayan, halkın namusuna el koyan ve onları birbirine kırdıran ağaların üstüne varmadığı sürece başarılı olamaz. Faşist terörün durması ancak faşist terörü yaratan örgütlerin ortadan kaldırılmasıyla mümkündür.

DDKD'nin Merkez Yönetim Kurulu Genel Yönetim Kurulu ve Şube Yönetim Kurulu üyelerini içeren temsilciler toplantısı yapıldı

Temsilciler Kurulu DDKD'nin 1. Büyük Kongresi'nden sonraki çalışmaların ve genel olarak içinde bulunulan durumun değerlendirmesini yapmak; geleceğe yönelik çalışma yöntemlerini saptamak üzere 31.12.1978 günü DİYARBAKIR'da toplandı. Toplantı iki gün sürdü.

Toplantıda DDKD'nin çeşitli sorunlarını n yanısıra aşağıdaki sorunlar ayrıntılı olarak tartışıldı:

1 - DÜNYA'DA - TÜRKİYE'DE VE ÜLKEMİZDE GENÇLİK:

Genel olarak dünyada, Türkiye'de, ülkemizdeki gençlik hareketinin ortaya çıkışı ve gelişimi, günümüzdeki durumu üstünde duruldu. Uluslararası gençlik hareketi içinde DDGF (Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu)nun, ülkemiz gençlik hareketi içinde DDKD'nin yer ve önemi belirtildi.

2- DDKD'YE YÖNELİK SALDIRILAR VE NEDENLERİ:

Sömürgeci ve sınıfsal yapısının gereği burjuvazinin çeşitli kesimleri, onların gizli açık örgütleri tarafından yöneltilen saldırıların yanısıra son aylarda DDKD'ye yönelik Burjuva Milliyetçi, Maocu, Maceracı kaynaklı saldırılara değinildi.

Yapılan açıklamalarda, sömürgecilerden, faşistlerden, maoculardan, burjuva milliyetçilerinden, maceracılardan gelen saldırıların amacı ve nedenlerinin çok açık olduğu, ancak önemle üzerinde durulması gereken bir saldırı kaynağı olarak, maceracılardan kaynaklanan saldırı belirtildi.

İşçi sınıfı hareketinin reddi ile ve ona tepki olarak ortaya çıkan, ülkemizde de varlığını koruyan ve aynı zamanda sol adına hareket eden maceracılığın artık devrimci hareket için bir tehlike durumuna geldiği üzerinde duruldu.

Kendileri dışındaki tüm demokrasi güçlerine saldıran bu akımın, özel olarak DDKD'ye yönelmesinin nedenleri de şöyle belirtildi:

-- Maceracılığın yapısı gereği işçi sınıfı doğrultusundaki olumlu gelişime tepki duyması, sonuç olarak DDKD'nin giderek gelişmesine duyulan tahammülsüzlük,

-- Maceracı grupçukların, burjuvazi tarafından içine sızılarak ya da işçi sınıfı hareketine zarar veren eylemlerinden yararlanarak devrimci gelişime karşı kullanıldığı ve bunun da DDKD'ye yönelik maceracı saldırıların bir nedeni olduğu.

DDKD temsilcileri ayrıca yaptıkları açıklamalarda bu saldırıların kökeninde sınıf savaşımının taraflarını aramak gerektiğini belirttiler. Saldırılar ve DDKD'nin tavrı konusunda, DDKD'nin faşist hareketin, sömürgecilerin ekmeğine yağ sürecek terörcü, maceracı eylemlerden yana olmadığı, bu tür eylemlerin nesnel olarak burjuvaziye yaradığı, tersine bunların karşısında olduğu ve olması gerektiği belirtilerek, saldırıların kaynak ve amaçlarının çok iyi değerlendirilip, demokrasi güçlerini zarara uğratacak tavırlar içine girilmemesi konusu üzerinde önemle duruldu ve bu doğrultuda karar alındı.

3- TÜRKİYE'DE, ÜLKE MİZDE DURUM VE DDKD:

Türkiye'nin içinde bulunduğu durum, son dönemlerdeki gelişmeler ve DDKD sorunu tartışıldı.

4- DAHA YIĞINSAL VE GÜÇLÜ BİR DDKD İÇİN ÖNERİLER:

DDKD'nin geleceğe yönelik çalışmalarında şube yöneticileri ve genel yönetim kurulu üyeleri çeşitli önerilerde bulundular.

kültür, sanat, edebiyat, dil

dil konusunda bir araştırma

Kurmanccada işaret sıfatından sonra gelen isim çoğul yapılmaz. Zazacada ise çoğul için kullanılan işaret sıfatından sonra gelen isimler çoğul yapılabilir:

ay lacekan...: o çocuklar (kelime kelime: onlar çocuklar).

Kurmanccada işaret edilen ismin önünde vi, wi (bu, o) olunca sonuna -i alır; işaret edilen ismin önünde vê, wê (dişi için: bu, o) varsa sonuna -ê alır.

Zazacada ise nu, no, enu, ınu'dan sonraki isim yalın halde kalır. ni, eni, ını, nê, enê, ınê, niy, enê, ınıy' den sonraki isim eril ise tekil halde sonuna -i alır, dişi ise sonuna -ı alır; çoğul halde ise sonuna -an (-a) alır (bu kuralın geçerli olmadığı durumlar da vardır).

Kurmanccada roj (ro): gün, sal: yıl, şev: gece, car: kere isimlerinden önce, normal işaret sıfatları yerine "i" gelir:

iro: bu gün, isal: bu yıl, işev: bu gece, icar: bu kere

Zazacada ise sırayla "ey (ew), em-, em-" bu isimlerden önce gelir:

eyro (ewro): bu gün, emsar: bu yıl, emşew (emşo): bu gece. Burda kullanılan "em" Soran Lehçesinde bu demektir, nitekim Soran Lehçesinde de emro: bu gün demektir.

YER İÇİN KULLANILAN İŞARET SIFATLARI:

K	K.
vır, vıra	ita, etiya, ewta, ınca.....bura, burası
wır, wıra	ayca, wıja, wuja, uja, owra, owca: ora

3) BELİRSİZ SIFATLAR (RENGDEREN NEBINAVKIRİ), (REWŞÊN NEPENDİ):

K.	Z.	
her	her	her
hemi	heme, hemin	hep, hepsi
kes	kes	kişi
tu	çı	hiç
pır	pêro	hep
tenê	tena. tenya, tenê	yalnız
herkes	wırkes, herkes	herkes
hemi kes	heme kes	"
tu kes	çıkkes, yewwek	hiç kimse

Bütün bunlardan başka RENGDÊRA DESTDANİYE (REWŞÊN ARZİ) denen MÜLKİYET SIFATLARI da vardır.

ZAMİR (BERNAV, PRONAV)

Bilindiği gibi zamir, ismin yerine kullanılan bir kelime çeşididir.

Kürtçede belli başlı zamir çeşitleri şunlardır:

ŞAHIS ZAMİRLERİ (BERNAVÊN KESOK, PRONAVÊN KESİN)

Kürtçede şahıs zamirleri, cümledeki durumlarına ve ilgili oldukları fiile göre değişirler. Bu, Türkçede bulunmayan bir özelliktir:

a) Kürtçede geçişsiz fiiller için kullanılan zamirlere geçişsiz şahıs zamirleri veya 1, grup şahıs zamirleri diyebiliriz. (Geçişsiz fiil, nesne almayan yani yapılan işten başkasının etkilenmediği fiildir).

K		Z.	
ez	ben	ez	
tu	sen	tı	
ew	o	aw, we (1) /a, ya	
em	biz	ma	
hun	siz	şıma	
ew	onlar	ê (yê, yi, ayi) (1)	

K.	Z.
ez hatım: ben geldim	ez geyreno: ben gezerim (dolaşırım)
tu hatiy: sen geldin	tı geyreni: sen gezersin
ew hat: o geldi	aw (ay) geyreno: o (erkek) gezer
	a (ya) geyrena: o (kadın) gezer
	ma geyrenime: biz gezeriz
	şıma geyreni: siz gezersiniz
	ê (ye) gevrenê: onlar gezerler

Görüldüğü gibi Kurmanci'de bu grup zamirlerin üçüncü tekil şahısı (o) için eril dişil ayırımı olmadığı halde Zazacada vardır (bak. 1). Bu birinci grup Şahıs Zamirlerinin şu özellikleri vardır:

1)- Bunlar her iki lehçede ek-fiil alabilirler:

K.	Z.	
ez-ım	ez-o/ez a	benim (erkek için)/(dişi için)
tu-yiy	tı-yiy/tıya	sensin (erkek için)/(dişi için)
ew-e	ay-o,aw-o/a-ya,aya-ya	odur (erkek için)/(dişi için)
em-ın	ma-yi	biziz
hun-ın	şıma-yi	sizsiniz
ew-ın	ê (yê)-yi	onlardırlar

Yukarıda Zaza Lehçesinde bu grup zamirlerin ek fiil alırken tekil 1, 2, 3. şahıslarda eril ile dişil arasında farklılık olduğu, Kurmancca Lehçesinde böyle bir şey olmadığı görülmektedir.

2) Bu zamirler: geçişsiz fiillerin bütün kipleriyle, geçişli fiillerin emir kipinden türeyen hallerinde kullanılırlar (özne olurlar) ve yine geçişli fiillerin şimdiki zaman ile gelecek zamanlarında kullanılırlar,

Z: Bırnayiş (kesmek): Geçişli fiil:

emirden türeyen çeşitli kiplerinde:

tı bı bırnı: sen kes
tı me bırnı: sen kesme
tı nê bırni: sen kesmeyesin
tı nê bırneni: kesmiyor musun?, kesmiyorsun.
eger tı bı bırni: kesersen

Şimdiki Zaman: ez bırneno: ben kesiyorum
tı bırneni: sen kesiyorsun

Gelecek Zaman: ez-hıma-bırneno: ben keseceğim

3)- İsim tamlamasında kullanılmazlar (Kemal Badıllı bunların tamlanan olabileceğini belirtirse de unun yanlış olması gerekir):

"kıtêbê ez" denmez, bunun yerine kıtêbê mın (benim kitabım) denir ki burdaki "mın", aşağıda belirtileceği gibi ikinci grup şahıs zamiridir (geçişli şahıs zamiri).

---

(1) ew (z: aw, we, ay): O; 1- Şahıs zamiridir, 2- İşaret zamiridir, 3- İşaret sıfatı olabilir. Zazacada üçüncü tekil şahıs için "o" anlamında değişik sözcükler kullanılır. Şöyle ayırabiliriz:

I) —Geçişli şahıs zamiri olarak:

a) Erkek için:
ay (ey): O (erkek)
ay va: o dedi
ey va: o dedi
Yê, cı (cı-ey), jey: o
Ye va: o dedi
cı va: " "
jey va: " "
Yey (yê-ey), cey, jey: o
ayê (ay-yê), : o
ayê va: o dedi
adê va: " "

b) Dişi için:
Ya (ay), ca, ja: o (kadın)
ca va: o (kadın) dedi
ja va: o (kadın) dedi
aya (a-ya): o
ayay (aya-ya): o
yay va: o dedi
aday va: o dedi

II- Geçişsiz Şahıs Zamiri olarak:

a) erkek için:
u (o) : o
yu (ay) : o
aw (we) : o
ayo (ay-yu) : o

b) dişi için:
a : o
a vana: o diyor
ya : o
aya : o

ONLAR anlamında 3. Çoğul Şahıs Zamirleri ise Zazacada eril-dişil ortaktırlar:

a) Geçişli olarak:
êni (ini: Onlar
ini (êni) vato: onlar demişler
yêni (cêni)
yini (cini, jini, hin): onlar
ayna (ayina, ayno): onlar

b) Geçişsiz olarak
ê, ay (ȳê), yi, ayi (ay-yi), ayê (ay-yê): onlar
ayê voni: onlar diyorlar
ê yeni: onlar geliyorlar

(DEVAMI GELECEK SAYIDA)

www.arsivakurd.org

LENİN Û CIWANİ

NAVNETEWEYİ YA CIWANİ

(Kovarek)

Jı Yeki İlon sala 1915 da vırva lı İswiçrê bı Almani kovarek dertê. Jêrnıvisa wi ev e: "Kovara propaganda ya şerker ya Rêxıstınên Xortên Sosyalist ên Yekitiya Navneteweyi"? Heta nıha şeş hejmar derket. Rojname bala me dıkêşe û endâmên parti ên ku dıkarın bı partiyên Sosyal-Demokrat ên bıyani û bı rêxıstınên xortan ra peywendi saz bıkın, dıvê jı wan ra çakiya vê rojnamî bête gotın.

Pıraniya partiyên sosyal-demokrat yên Ewrûpa yên ku jı aliyê dewletê va tên nas kırın (resmî) berevaniya şowenizma - cıvaki ya pis û kırêk û oportunizmê dıkın. Partiyên Elman û Fransız, lı Ingılistanê komıka Fabian û Partiya Karker û partiyèn İsveç, Holanda, Danimarka û Awûstûrya dınav vê pisiti û kırêtiyê da vedıgevızın. Nıha oportunistên tûj, ên bê parti ku xwe "Grutli-Verein" da honandıne jı partiya İswiçre qetiyan (ev jı bo tevgera karker tıştek gelek çake.) Lê dınav Partiya Sosyal-Demokrat da, hêj gelek şowenên, oportunist û Kaûtskivan hene.

Nıha rewşa Ewrûpayê eve. Dınav vê rewşê da wezifeyek gıran û dijwar ketiye ser mılên yekitiya Rêxıstınên Xortên şorışger. Dıvê ev hêz, jı bo navneteweyi ya şorışger, jı bo sosyalizmek rastin û lı hember oportunizma alikarî bûrjûva bêetlahi tekoşinek xurt bı meşine.

Navneteweyi ya Cıwani, jı bo berevaniya navneteweyi ya şorışger çend nıvisarên gelek hêja nıvisiye. Ev kovar lı hember xayinên sosyalizmê û dı vi şeri da lı hember "berevanên welat" şer dıke û jı bo dınav tevgere karker ya navneteweyi da tesira şowenizmê, oportunizmê hıline dı daxwazek dılrast dagırtiye.

Bêşık kovara xorta hêj jı aliyê teoriyê va negıhaştiye zelaliyê. Dıbe ku qet negıhije vê qonaxê, lewra, ev kovar, kovara xortên ku tım û tım dıkelın, dılıvın û lêkolın ya wane. Her çıqas kesên wıha, ji aliyên teoriyê da rûnenıştıbın ji, lı hember wan, tewrê me ne wek lı hember menşewikên me, "şorışgerên me yên sosyalist", Tolstoyvanên me, anarşistên me û Kaûtskivanên me yên Ewrûpi yên ku jı gıyanek şorışger bêpar û jı aliyên teoriyê da tevlihevın. Lı hember vana tewrê me cıhêye. Lewra ev kesên han dıbêjın ku em dê proletaryayê têbıgıhının û wan idare bıkın, lê karker dı rêyek çewt da dımeşının. Lı hember vana dıvê tekoşinek dijwar û bêdilovani bêmeşandın. Lê rêxıstınên xorta ên ku hêj nû têdıgıhên û jı bo partiyan karkeran têdıgıhının û vê wezifa xwe ji bı dılrasti eşkera dıkın, dıvê em jı wan ra bı hemi ımkanên xwe alikari bıkın. Lı hember çewtiyên wan dıvê em bıhnfire bın. Van çewtiyan ne bı şer lê bı dostani û hêdi hêdi lıhevrast bıkın. En navsere û kal bı pırani nızanın peywendi bı çı awayi bı cıwanan ra tê saz kırın. Lewra cıwan dıvê jı bavên xwe bı awayek cuda, bı hın rêyên dın, bı hın awayên dinû bı hın şertên dın berbı sosyalizmê bımeşın. Bı rasti, sebebê ku em pıştvaniya Yekitiya Xorta dıkın jı bo serxwebûna rêxıstıniye. Ne jı bo ku oportunist jı vê serxwebûnê dıtırsın em alikarın, jı bo ku rewşa xwezayi wıha dıxwaze. Lewra, serxwebûnê dıtırsın em alikarın, jı bo ku rewşa xwezayi wıha dıxwaze. Lewra, serxwebûnek temam tunebe, cıwani dınav xorên xwe da nıkarın sosyalistên baş derêxın an jı jı bo berepêş bırına sosyalizmê xwe amade bıkın.

Em aligırên serxwebûna yekitiya xortanın, lê aligırên bı hevalti rexne gırtına çewtiyên wanın ji. Dıvê em jı xortan ra xweşkıroxi mekın.

Dı vê kovara bêkêmasi da berya her tışti dıvê ev sê çewti bên diyar kırın.

1) Me dı nıvisandına xwe ya pêşin da rexne lı mesela bêçek kırınê gırtı bû. Dı kovarê da ev mesele çewt hatiye danin. Ev çewti jı bo bı temami "hılweşandına militarizmê" peywistiya kefteleftê dıda berçav. Lê dı şorışa sosyalist da rola şerî navxwe tê jıl... kırın.

2) Heval Nota- Bene dı nıvisara xwe (hejmar 6) da lı ser dewletê, cıhêbûna birûbaweriya sosyalist û anarşista nabine û dı vê deverê da dıkeve çewtiyek mezın (lı ser gelek meseleyan, minaki, wek ku me jı bo mahkûm kırına wesixa "berevaniya welat" hın tışt ajotı bû pêş). Nıviskar dıxwaze ku "bı gelemperi rûyê dewletê (bı dewleta emperyalist û talanker va) pêşkêşi berçavan bıke." Jı afırandınên Marks û Engels, lıser dewlet gelek parçe dıgre nav nıvisara xwe û bı hın tıştên dın ra ev her du neti e derdıxe.

a) "...Dıvê mırov dınav sosyalistan û anarşistan da lı ser dewletê lı cıhêbûnek negere û mırov tucar nebêje sosyalist aligırên dewletêne û anarşist ji lı dıj dewletêne. Ev dıtın tıştek gelek çewte. Cıhêbûna rastin eve ku, sosyal-demokrat dıxwazın beranina cıvaki lı ser xêzek nuh ava bıkın, ango, jı aliyê teknikê va xwe bıspêrın sistemek berepêş û beraninê bıhonın. Beranina anarşist, mana teknikek boriye û zıvırandına şıklê xebatek kevne." Ev tıştek şaşe. Nıviskar dıxwaze lı ser dewletê, cıhêbûna navbera sosyalist û anarşistan bıde nişandan. Lê bersiva meseleyek dın dıde, ango bersiva ferqa navbera ev her du dıtınan lı ser avakırına himê abûri ya cıvatê dıde. Bêşık ev ji meseleyek gelek gıring û peywiste. Lê ev nabe sebeb ku lı ser dewletê, cıhêbûna navbera sosyalist û anarşistan bête bınçav kırın. Herçi sosyalist dıxwazın dewleta heyi û mıesese yên wê jı bo tekoşina rızgariya çina karker bıkarbının. Jı bıli vi ya ji, jı kapitalizmê derbasi sosyalizmê bûyin da bıkaranina dewletê peywist dıbının û berevaniya vi tışti dıkın. Ev dema derbasiyê diktatorya proleteryayê ye û ev ji dewlete.

Herçi anarşistın dıxwazın dewletê "rakın". Heval Nota-Bene, dı cıhek da ev dıtına han lı sosyalistan dıke mal û dıbêje ew dıxwazın dewletê "hılweşının". Sosyalist dı vê bir û baweriyê dane kulê sed heyf û mıxabın nıviskar gotinên Engels ên lı ser vê meselê bı temami dananiye berçav-pışti ku bûrjûvazi jı mal û mılk tê bêpar kırın, dewlet ji "dê bıçıke û bıçe" û hêdi hêdi dê bıkeve "xewek gıran".

b) Heval Nota-bene wıha dınıvise, "ew sosyal-demokratiya ku hindarvanê komêye, an ji dıvê welê be, nıha ji her demi betır, lı ser dewletê dıvê dijmınatiya xwe diyar û eşkere bıke... Şerê nıha, ramana dewletê dı kûrahiya gıyanên karkeran da çawa tesir kıriye, dıxuyê". Jı bo ku em bıkarıbın lı hember dewletê bı şıklek "vekıri" "dıjmınatiya xwe" diyar bıkın, dıvê em vê meselê baş têbıgıhên. Lê nıviskarê me jı vê têgıhıştınê bêpare. Diyar kırına fıkra wi ya lı ser dewletê tevliheve. Ne Marksist û Sosyaliste. Mesele nə mesela pevçûna "fıkra dewletê" û neqebûl kırına dewletêye. Mesele ewe ku, siyaseta oportunist bısiyaseta şorışger ya sosyal-demokrat ra pevdıçe. Vana bı temami tıştên cudane. Ez welê bawerım ku dı nıvisarek xwe yê dın da lı ser vê mesela gıring hin fırehtır dê bınıvisım.

3) "Krokiya Sekrèteriyê" dı hejmara 6 an da belav bû. "Danazana rêxıstınên xortên sosyalist ên yekitiya navneteweyi", ev hejmar gelek çewtiyan dınavxwe da dıhewine, lê hiç dest navêtiye himê mesele û roni nekıriye. Nıha dı vê demê da, dınav tevgera sosyalist yê hemi welatan da, sê ditın bıhevra şer dıkın (şowenizma-cıvaki, "Merkez" û çep).

Disa em ducar dıkın û dıbêjın, dıvê ev çewti bên pûç kırın. Dıvê jı bo peywendi û alikari kırına rêxıstınên xorta hemi rê bên cerıbandın, lê beriya her tışti peywiste ku em bı wan ra hın şıklê peywendi saz kırınê bıbının.

Afırandınên Tevayi
Cilt 23, r. 163-166
Sbornik Sotsial Demokrata
Hejmar 2, Sala 1916 dı
Çileyêpêşin dahatiye
çap kırın.
İmza: N.Lenin.

FERHENGOK

Navnetewe = Enternasyonal, uluslararası.
Nıvisar = Makale
Berevani = Savunma
Navsere = Orta yaşlı
Pıştvan = Destekleyen, arka çıkan
Xweşkırox = Dalkavuk (metinde bu anlamda kullanılmıştır.)
Berepêş = İleri
Rexne = Eleştiri
Çewt = Yanlış
Cıhêbûn = Fark
Nıviskar = Yazar
Kovar = Dergi
İlon = Eylül
Jêrnıvis = Dipnot
Bal = Dikkat
Bala xwe dan = Dikkat etmek
Komik = Topluluk
Çileyêpêşin = Aralık ayı
Roni kırın = Açıklamak
Gelemper = Umumu, genel
Bêetlahi = Aralıksız
Peywendi = İlişki
Şık = Şüphe
Gıyan = Ruh
Çak = İyi.

Geçmişte Kürtçe üzerinde yapılan çalışmalar

Prof. Ganate KURDO

Kürtçe sözlüklerin yazılıp basımının tarihi Kürt dilinin öğrenilmesi tarihine bağlıdır; o da Kürt edebiyat ve folklor numenelerinin derlenip basılması tarihine bağlıdır.

İlkin belirtmeliyim ki ilk Kürt sözlük ve gramer (dilbilgisi) yazarı Kürtlerin kendileri idi. Örneğin daha 17. yüzyıl sonlarında Kürt (milliyet)perveri Ahmedê Xani Kürtçe - Arapça sözlük (Nobar)ü Kürt çocuklarının Arap dilini öğrenmeleri için hazırlamıştı.

Ahmedê Xani'nin el-yazmaları iki kez basılmıştır. İlkin büyük Kürt edebiyatçı, dil bilgini ve alimi Yusuf Ziyaûdin Xalidi'nin eliyle basılmıştır (1). Xalidi, bu elyazmasını Kürt dili ve edebiyatıyla ilgili çalışmasıyla birlikte basmıştır. İkinci Nobar'ın el yazması Lê Kok'un derleme metinlerinde basılmıştır.(2).

Xalidi'nin çalışmasında (S.2-26) kısa Kürt dilbilgisi, Ahmedê Xani'nin birkaç şiiri ve Ahmedê Xani'nin küçük sözlüğü basılmıştır. Yine bir grup Kürdün Xalidi'nin yönetiminde hazırladığı Kürtçe - Arapça sözlük (s.32-266) de bunlarla beraber basılmıştır.

Bu her iki sözlük, kürmanç lehçesi sözcüklerini belirtir. Kürt dilini ve klasik edebiyatını öğrenmede bunların önemi büyüktür. Bu konuda Xalidi'nin sözlüğü çok gerekli ve önemlidir. Çünkü içinde 5000 Kürtçe sözcük vardır Bu eserde az-çok Kürt dili ile yabancı ilmî dillerin köklü karşılaştırılması ortaya konmuştur. Örneğin içinde tüm sözcüklerde sesli harflerin hareketleri belirtilmiş, sözcüklerin kökenleri gösterilmiştir. Sözlükte konuşma parçaları gösterilmiş, fiiller ayrı yazılmıştır. Bundan başka köklü (temel) fiiller (efırandi ûbargırani) şimdiki zaman değişikliklerinde 3. sıfat 1. rakamda yazılmıştır. Bu şekilde tüm fiillerin şimdiki zaman kökü belirtilmiştir.

Avrupa edebiyatında Kürt dili hakkında ilk çalışma Gorsani'nin 1787'de basılan grameri oldu. (3)

Gramerin sonunda İtalyanca-Kürtçe sözlük basılmıştır.

Bu sözlük Amadiye Kürtlerinin sözcüklerini içerir ve Amadiye lehçesinin Kurmanci olduğunu gösterir.

Garsoni'nin İtalyanca - Kürtçe sözlüğü Batı (Avrupa) Edebiyatı'nda basılan ilk Kürtçe sözlüktür.

Ama yine belirtmeliyim ki, Garsoni'nin çalışmasının 200 yıl önce basılan Kürtçe sözcüklerin öğrenilmesinde ve kuzey lehçesinin (Kürmanci) ilerleyip değişmesinde önemini yitirmemiştir..

Garsoni'nin çalışmasından sonra 19 yüzyıl ortalarına dek Kürt diline ilişkin başka sözlük ve gramer çalışması basılmadı. Sadece birkaç gezginin etnografik çalışmaları ile beraber az miktarda Kürtçe sözcükleri içeren sözlükler basıldı ve Kürt diline ilişkin çeşitli görüşler söylendi (4). Örneğin Riçin (4) çalışmasında 200 kadar Kürtçe sözcük yazıldı, Petersburg'da basılan sözlükte 279 kadar sözcükle yayınlandı. (5).

Yalnız 19. yüzyıl sonrasında Kürtçe küçük sözlükleri ile birlikte kısa Kürtçe dil bilgisi kitapları da basılmaya başladı.

1856, 1857, 1858 yıllarında Rusyalı Kurdolog P.Lerxin üç kitabı Issledovine ob iranchix kurdax ix predkax severnix xaldex (6) adıyla Petersburg'da basıldı. Bu adla yazdığı 2 kitabında P.Lerx Kürtçe-Rusça sözlükçük Kurmanç ve Zaza lehçeleri temeline dayalı olarak (Sayfa: 1-108) bastırmıştır. Bu sözlükçük 2 kitaptaki metinler göz önünde bulundurularak hazırlanmıştı. P.Lerx yine Rom-Rus (Osmanlı-Rus-çeviren) savaşında esir düşen Kürtlerin yanında Roslavlê'nin derlediği sözcükleri de sözlüğüne almıştı. Bundan başka P.Lerx kendisinden öncekilerin çalışmalarından çıkardığı sözcükleri de sözlüğüne katmıştı. P.Lerx'ın sözlüğünde hangi sözcüğün hangi eserden alındığı da belirtilmiştir.

O, sözlüğünde Kürtçe ve İran dili (Farsça-ç) ait sözcükleri ayrıca karşılaştırdı. Sözlükte yer yer sözcükleri cümlede kullanmış, yer yer de fiil şekillerini ve zamanlara ait şekillerini yazmıştır. Bu fiil şekillerinin Rusça çevirilerini ayrıca yazmıştır. Onun sözlüğünde hayli yanlış çevrilmiş sözcük ve cümle vardır. Bunun dışında P.Lerx'ın sözcüklerinin fonetik (ses bilimi) yönünden de yazılışı da hiç iyi değildir.

Ama eksiklikler bir yana belirtmem gerekir ki P.Lerx'ın asıl edebi metinlerinin çevirileri ve yine Kürtçe - Rusça sözlüğü zamanında Rusya'da Kürtçe öğrenmek için gayet değerli ve önemli idiler.

1860 yılında A.Jaba, Kürt edebiyatıyla ilgili makalesi ile birlikte Kürt hikayeleri (derlemesi)ni (7) yayınladı. Bu derleme Kurdologlar için, Türkiye Kürdistanı Kürtlerinin tarih, dil ve etnografyalarını öğrenme sorununda çok ilginçtir. Makeleleri de Kürtlerin edebi ve medeni yaşantılarının tarihleri hakkında epey önemli ve iyidir. (8)

A.Jaba Kürtçe - Fransızca, Fransızca - Rusça - Kürtçe ve Kürtçe - Fransızca - Rusça sözlükleri yazmış idi. O bu sözlüğü edebi, folklorik ve tarihsel Kürt metinlerine dayanarak hazırlamıştı. Öyle ki, bu çalışmada Kürt bilgini Mela Beyazèdi ve bîr Kürt aydını olan Ahmed Xan, A. Jaba'ya yardım etmişlerdi.

A.Jaba'nın son sözlüklerinin el yazması bugüne dek basılmadı. Onlar (sözlükler) Leningrad Rus (Sovyet) üniversitesi arşivindedir. Fakat Kürtçe - Fransızca sözlük, Rus üniversitesinin kararıyla 1879 yılında Ferdinant Yusti'nin yardımıyla basıldı. (9) Fakat F.Yusti A.Jaba'nın sözlüğüne Riç, Klaprot, Xozdleo, Lérx ve diğerlerinin eserlerinden aldığı sözcükleri katarak onu genişletmişti.

A.Jaba'nın 19. yüzyılın son yarısında Petersburg'da yayınlanan eseri, dünyadaki Kürtçe'den yabancı dille en büyük sözlük oldu.

A.Jaba'nın sözlüğü 466 sayfadır. İçinde 15 bin kadar sözcük vardır. Bu sözcükler tümüyle Kürmanç lehçesine aittir. Yine de içinde az çok Soran (Güneydoğu Kürdistan Lehçesi) sözcükleri vardır. F.Yusti, Sorani sözcükleri kendisinden önceki eserlerden çıkarmıştır.

Bütün sözcükler Arap alfabetiği ve Arap alfabesine göre ve Latin transkripsiyonları ile basılmışlardır. A.Jaba'nın Kürtçe sözcükleri çevirisi fena değildir. O sözcüklerin -dilbilgisi bakımından- çeşitlerini yazmamıştı. Yalnız sözcüklerin akış kökenleri ve çıkış kaynaklarını belirtmiştir. Sözlükte bazan cümle kullanımları yazmış, bazan da Kürtçe sözcükleri Farsça, Türkçe, Arapça, Ermenica sözcüklerle karşılaştırmıştır. Sözlükte fiil konusunda yer yer zaman bakımından fiil şekillerini yazmıştır.

Bu sözlük, zamanında, Kürtçeyi öğrenmek için çok iyi bir sözlük olup bugüne dek de Arap harfleriyle yazılan edebi ve folklorik metinleri öğrenmede büyük öneme sahiptir.

1851-1865 yılları arasında Amerikan misyoneri S.A.Réh Hakkari Kürtleri arasında yaşadı ve Kürtçeyi öğrendi. O 1870 yılında Kürtçenin kısa bir dilbilgisini bastı (10).

Dilbilgisinin sonunda Rêh, Kürtçe - İngilizce küçük sözlüğü (S:135-154) 1600 kadarlık sözcüklük Kürtçe - İngilizce küçük sözlük (S:135-154) bastırdı. Kürtçe sözcüklerin tüm çevirileri doğrudur ve hatta (kuşku yoktur). Sözlükte o, sözcükleri dilbilgisi bakımından çeşitlerini konuşma bölümlerinin ayırımına göre belirtilmiştir. Yakındoğu ülkelerinde gezisi sırasında büyük doğu filoloji üstadı Albert Sosin, Asurilerin şivesinden epeyce Kürtçe metin yazmıştır. Bu Asuriler Turabdin ve Bohtan toprağında yaşıyorlardı. Ve iyice Kürtçe de biliyorlardı.

E.Prim ve A.Sosin, A.Sosin'in metinlerini toplamışlar ve iki derlemede bastırmışlardı (11). Bunlar da hikâye, aşk ve yiğitlik türküleri, yiğitlik ve romansal millî destanlar basılmıştı.

Bütün bu metinler Almanca çevirileri ve iyi etnografik, filolojik açıklamalarla birlikte yayınlanmışlardır.

A.Sosin Kürtçe - Almança küçük sözlüğü (S:281-341) metinlerin sonunda bastırmıştı. Kürtçe sözcükleri Arap harfiyle yazılmış, sonra latin harfleriyle transkripsiyonlarını vermiştir. Kürtçelerin Almancaya çevirisi kusursuz ve doğrudur. Kürtçe dilbilgisi ve sözcükleri konusunda değerli bilgi, A.Egiazarov'un çalışmasında basıldı (12).

A.Egiazarov yazılarında Kürtçe metinleri göz önünde bulundurmuş ve Rusça çevirilerini doğru ve edebi bir biçimde yapmıştır. Metinlerden sonra Kürtçe - Rusça ve Rusça - Kürtçe birer sözlük yayınlamıştır. Metin açıklamaları ve sözlük bölümlerinde A.Egiazarov'un, Kürt dilinin temel gramatik sorunlarını yazdı. İsim halleri, zaman çekimleri ve fiil biçimlerine ilişkin söylenenler ilginç olup yazanın Kürtçeyi iyi bildiğini gösteriyor.

Ayrıca söylemem gerekir ki onların Kürtçe - Rusça (S:1-65) ve Rusça - Kürtçe sözlükleri (S:66-122)nden ilkinde 3000, sonuncusunda 4000 kadar sözcük vardır. Her iki sözlüğün çevirilerinin tümü doğrudur. Kürtçe - Rusça sözlükte iyi meteryal ve meseleler vardır. Sözlüğün bazı bölümlerinde bazı fiillerin çekimleri ve zamanlara ait şekilleri iyi bir biçimde açıklanmıştır. Bazen de şimdiki zaman şeklinin çekimleri yazılmıştır. Bu küçük sözlük, Erivan yöresi Kürtçesinin sözcüklerini gösterir. 1913 yılında İngiliz Soûnê'nın Kürtçe grameri basıldı (13). Gramerin sonunda Soûn İngilizce - Kürtçe sözlük (S:171-287) bastırmıştı. Bu küçük sözlükte 4000 kadar sözcük yayınlanmıştır. Bu sözcükler kuzey ve güney Kürt lehçelerinin birbirlerine yakınlık ve uzaklıklarını gösterir.

Soûn'un sözlüğü şöyle basılmıştır : Önce İngilizce sözcükler yazılmış, sonra da Kürtçeleri, Kürtçe sözcükler çoğunlukla Kuzey Kürt lehçesi (Kurmanci ç.n.)'ne aittirler. Sözcüklerin çevirisi fena değildir, sözcüklerin dilbilgisine göre çeşitleri, konuşma bölümleri vasıtasıyla belirtilmiştir. Yanyana yazılı sütunlarda, NG işareti (Kuzey lehçesi grubu) ve SG (Güney lehçesi grubu) işaretleriyle her iki lehçedeki sözcükler yazılmışlardır. Fakat belirtmek gerekir ki Soûn'un kuzey lehçesine kattığı sözcükler gerçekte güney lehçesinde, Güney lehçesine ait saydığı sözcüklerde kuzey lehçesinde vardırlar. Her iki lehçede sadece birkaç sözcük, yalnız bir lehçeye ait sayılabilir.

1919 yılında Amerikalı misyoner Fosûm Kürt diline ait pratik gramerini yayınladı (14).

Fosûm gramerinde, gramere ilişkin kuralların açıklamasını yapmak için Muqri şivesi materyalini de kullanmış olup içinde Kurmanci de vardır.

Metinleri, Mahabat (Soucbulax) Kürtlerinin dilini gösterir ve bunlar Arap alfabesiyle yazılmışlardır.

Bundan başka o, gramerinde geçişli ve geçişsiz fiillerin özelliklerini belirtmiştir.

Gramerinin sonunda Kürtçe - İngilizce sözlük yazmıştır. Fosûm'un bu çalışması Kürt lehçelerinin öğrenilmesi ve Kürtçe sözcüklerin yapımı birleştirilmesi ve kullanılması için çok gerekli ve iyidir.

1922 yılında Cerdin, kısa Kürt dili gramerini yayınladı (15). Onun grameri kendisinden öncekilere göre çok iyidir.

Cerdin, gramerinin sonunda İngilizce - Kürtçe sözlük (S:65-114) yazmıştır. İçinde 4000 kadar sözcük vardır. Bu sözcüklerin çevirileri iyidir.

1. Emperyalist - dünya - savaşından önce İosif Abgoroviç Orbeli uzun süre Moks nahiyesi (Türkiye Ermenistanı)'nde Kürt ve Ermeni halkı arasında kalmıştı. O zaman, o hayli Kürtçe metin yazmıştı. Bu metinleri temel alarak o da Kürtçe - Rusça sözlük hazırladı, ancak bugüne kadar yayınlanmamıştır. İ.A. Orbeli'nin bu sözlüğü, Moks nahiyesindeki Kurmanc lehçesinin sözcüklerini gözler önüne serer.

1926 yılında İ.A.Orbeli, Vènè Üniversitesi'nden Hugo Magaş'ın metinlerini yayınladı (16). Hugo Magaş bu metinleri, Çekoslovakya'daki Bırno şehrinde Mehemed Emin'in dilinden yazmıştı. M.Emin bir Kürt tüccarı idi. Mardin'den oraya gelmişti.

Bu metinler Mardin ilinin Kurmancasını gösteriyor.

Hugo Magaş'ın kitabında destan, makam ve veciz sözler vardır. Bunların tümü Almancaya çevrilmiş ve açıklamalar yapılmıştır. Metinlerden sonra Kürtçe - Almanca sözlük vardır ki bu Kürtçe, Mardin Kürtçesidir.

Yirminci yüzyılın ilk otuz yılında Kürt dilinin öğrenilmesi ve yazımı yeni bir aşamaya varır. Böylece Kürtlerin özgürlük ve bağımsızlık için savaş dönemi derinleşip genişliyor. Ve Kürt halkı bu savaşla kendisini bağımsız ve özgür bir ulus olarak tanımaya başlıyor. Bu düşünce ve görüşler yavaş yavaş Kürt toplumuyla ilgilenen Kürt bilgin ve aydınları ile emekçilerin kafasına giriyor, Kürt ulusu arasında yayılıyor.

Toplumcu Kürt aydınları ile emekçileri, bilginleri Kürtçe dergi ve gazetelerde ana dilin ulusu koruma ve bağımsızlık savaşında güçlerini toplamadaki önemine değiniyorlar. Daha o zaman iyi anlaşılıyor ki Kürtçeden yabancı dillere ve yabancı dillerden Kürtçeye sözlük ile gramer (dilbilgisi) yazılmalıdır. O zaman Kürt dilini öğrenme ve Kürtçe sözlük hazırlamanın tarihi, uygun yerini alıyor. Örneğin Kürtçe dergi ve gazetelerden: Gelawêj, Jin, Nizar, Hetaw, Hiwa, Dengi, Giti, Teze, Irak'ta: Hewar, Roja Nû, Stêr Suriye ve Lübnan'da Sosyo-politik terimleri ve sözcükleri yayınlamaya, yanlarında açıklamalar yapmaya başladılar.

Bazı dergi ve gazetelerin yöneticileri bazan Arapça ve diğer yabancı sözcükleri yayınlıyor ve okuyucularına bu sözcüklere karşılık Kürtçe sözcükler bulup kendilerine göndermelerini istiyorlar.

Bu gazete ve dergilerde Kürt gramerine ilişkin makale ve incelemeler yayınlandı ve halen de yayınlanıyor. Ayrıca Irak Kürtlerinin ilk ve orta okulda okumaları için gramer kitapları basılıyor. Kürtçe sözlük ve gramer çalışmaları arasında bazıları çok ilgi çekici ve değerli çalışmalar sayılırlar. Bu çalışmalar, Kürt halkının büyük bilgin ve emekçilerinden edebi ve sosyal çalışmalarıyla tanınan Celadet Eli Bedirxan, Kamuran Eli Bedirxan, Givi Mukriyani'ninkilerdir.

Yirminci yüzyılın ilk otuz yıllarında Celadet Eli Bedirxan'ın dergisi "Hewar" da her zaman "Kürt dilinin temelleri", sosyal-politik sözcük ve terimler "Ferhengok" başlıkları altında yazılar yazılıyordu.

C.E.Bedirxan, kardeşi Dr. K.E.Bedirxan ile birlikte uzun zamandır Kürtçe - Fransızca sözlük üzerinde çalışıyorlar. Her ikisi 60.000 sözcüklük bir sözlük yazmışlardır.

C.E.Bedirxan bu sözlük üzerinde son zamanlara dek çalışıyordu. Fakat ölümü (1953) bu çalışmasını bitirmesine ve yayınlamasına olanak vermedi. C.E.Bedirxan'ın el yazmaları vardır ve eşi Rewşan Bedirxan'ın yanında Şam'dadır.

Giwi Mukriyani, "Kovari Hetav" adlı Kürtçe haftalık dergi yayınlamakta olup, ağabeyi Hesenê Huzni Mukriyani'nin yardımıyla Kürdistan'ı dolaştı, Kürt şivelerini öğrendi, Kürtçe sözcükleri yazdı ve Kürtçeden yabancı dillere, yabancı dillerden Kürtçeye sözlükler hazırladı. Büyük bir Kürtçe - Kürtçe sözlük (35000 sözcüklü), Kürtçe-Arapça sözlük, Arapça-Kürtçe sözlük ve Kürtçe - Farsça - Arapça - Fransızca - İngilizce sözlük hazırladı. Giwi Mukriyani'nın ilk iki sözlüğü bugüne kadar yayınlanmadı. (Metinde ilk iki sözlüğün yerine, son iki sözlüğün basılmadığı yazılıdır, bunun bir matbaa hatası olması gerekir. Çünkü son iki sözlüğün basıldığını biliyoruz ki zaten yazar da daha sonraki cümlelerde bunu belirtir. Ç.N.), fakat son iki sözlük 1950 ve 1955 yıllarında yayınlandı. G.Mukriyani'nin Kürtçe - Farsça - Arapça - Fransızca - İngilizce sözlüğü 130 sayfa (17) kadardır. İçinde az-çok Kürt dilbilgisine ait bilgi vardır. Ayrıca içinde Soran lehçesiyle rençber ve köylülükle ilgili parçalar vardır. Keza içinde vücut organlarının adları,evcil ve vahşi hayvan ile kuş adları, akrabalık adları yazılmışlardır. Tüm Kürtçe sözcükler, Arap harfleriyle ve latin harfli transkripsiyonlarıyla basılmışlardır.

Giwi Mukriyani'nin 1950 yılında basılan Arapça - Kürtçe sözlüğü (18) çok değerli bir sözlüktür. Bu sözlük 400 sayfa kadardır. İçinde Kurmanci, Mugri, Süleymaniye, Hewlêr, Rewandız, Kermanşah ve Senendec nahiyelerinin şiveleriyle sözcükler vardır. Yazar, bildiği tüm sözcükleri sözlüğüne katmıştır. O bütün Arapça sözcükleri doğru bir biçimde Kürtçeye çevirmiş olup çevirisi yanlışsızdır. Sözlükte bütün Arapça sözcüklerin açıklamasını Kürtçe olarak yapmış, karşılığı bulunmayan Arapça sözcüklerin yanında -yine- Kürtçe olarak açıklamaları vardır. Sözlükte birçok sözcüğün değişik lehçelerdeki eş anlamlı karşılıkları yazılmıştı.

Son olarak söylemek gerekir ki şimdi Kürtçe - Fransızca bir sözlük vardır. Bu, Kamuran Eli Bedirxan'ın sözlüğüdür. Kamuran, şimdi Paris'te bulunan Doğu İlleri Enstitüsü Profesörü'dür. Bu sözlüğünü çoğunlukla Kurmanci ve Sorani lehçeleri temeli üzerinde oluşturmuştur. Onun sözlüğü 100 sayfa kadardır. Fakat yayınlama olanağı olmadığından dolayı bugüne dek basılamamıştır.

Ermenistan Cumhuriyeti'nde yeni Kürt alfabesinin kabul edilmesi (1929) ve "Rıya Teze" gazetesinin basılması, Kürt okulları ve Kafkas ötesi Kürt teknikumları için ders kitaplarının basılmasından sonra Erivan'da Kürtçe öğrenimi ve Kürt folklorunun derlenmesi başladı.

Ermenistan emekçi Kürtlerinin medeni düzeylerinin yükseltilmesi ve ilerici Sovyet uluslarının ileri medeniyetiyle yakınlaşmaları, Ermenica - Kürtçe sözlüğün yayınlanmasını gerektiriyordu. Bu nedenle 1933 yılında Ermenice-Kürtçe sözlük (19) ve Ermenice - Kürtçe Terminoloji Sözlüğü (20) yayınlandı. Bu sözlükler Ermeni ve Kürt yazar topluluğu tarafından yayınlandı. 1933'-de basılan sözlük on sayfalık, 1935'de basılan ise 30 sayfalıktır.

Bu iki sözlük Ermenistan Kürtlerinin dilinden sözcükler temel alınarak hazırlanmıştır. Bu sözlüklerde diğer yerlerdeki Kürtlerin dili gözönüne alınmıştır. Bu nedenle sözlüğü hazırlayanlar, Ermeni sözcüklerini çevirirken birçok sözcük ve terimi kendileri oluşturmuşlardır. Bunlar iyi değildir. Bazen de Ermenica ve Rusçadan aldıkları sözcükleri olduğu gibi dilimize katmışlardır.

1957 yılında yayınlanan Ermenica - Kürtçe sözlük (21) de bu iki sözlük gibidir.

Bu sözlük 18 matbaa sayfası kadar olup içinde 23000 (yirmi üç bin) kadar sözcük vardır. (Burada bir yanlışlık olması gerekir çünkü 18 sayfada 23.000 sözcük bulunamaz-Ç.N.) materyal ve düzenleniş prensipleri itibarıyla bu sözlük yukarıdaki iki Ermenice - Kürtçe sözlük gibidir. Çoğu sözcüklerin çevirisi iyi değildir. Doğrusu bu sözlüğü hazırlayan kimselerin yeterli hazırlıkları yoktu. Bu nedenle bunlar Kürtçeyi olanaklarıyla işletip kullanarak sözcük ve terimleri iyi bir biçimde çeviremediler.

Birçok Ermenice ve Rusça sözcüğü böylece sözlüğe koydular ki, bunlar daha önce kullanılmayan sözcüklerdi. Hayli yabancı sözcüğü Kürtçeye çevirmeden sözlüğe kattıkları gibi, Kürtçe açıklamalarını yapmamışlardı. Bundan başka bunlar kendi kafalarına göre kuralsız, şekilsiz ve usülsüz birçok sözcük ve terim çıkardılar. Örneğin sözlükte yanlış türetilen birçok sözcük vardır. Bu sözcükler soyut-ti-ı son ekleri, mastar (oluş ve yapma isimleri) sonuna eklenerek yapılmışlardır. Örneğin koştini, qolkirinti birindarkırıntı, şiretkırını, eskernivisandini, bağşandını, xarbunti, tırşbuni gibi sözlükte çok bulunan sözcükler. Bunlar bizim dilimizin kurallarına çok uzak ve türetme kurallarına hiç uygun değildirler.

Bundan başka hayli çeviri yanlışlıkları ve imla yanlışları sözlükte vardır.

Bu sözlüğün değeri şuradadır ki; içinde Sovyet Ermenistanı Kürtlerinin emekçileri (köylüleri)nin yaşamıyla ilgili hayli sözcük vardır.

Kürt dili ile ilgili yayın tarihinde önemli bir olay, yabancı diller (1957) ve Sovyetler Birliği dillerinin devlet yayınevi Rusça - Kürtçe ve Kürtçe - Rusça iki sözlük yayınlandı. Biri tarih biliminde I.O. Farızov, diğeri filolojiden Ç.X. Bakoev'inkidir.

I.O.Farızov'un sözlüğü, Sovyet Ermenistanı Kürtlerinin sözcüklerine dayanarak hazırlanıp basıldı. Fakat Sovyet Kürtlerinin harfleriyle değil, Suriye Kürtlerinin latin harfleriyle başladı. (22)

Sözlüğün ön sözünde I.O. Farızov sözlüğü hazırlamak için Sovyet Kürtleri ve diğer Kürtlerin edebiyatını kullandığını yazıyor. Fakat sözlüğün materyali onun bu kaynakları işletmediğini gösteriyor. Onun sözlüğünde hayli Rusça sözcük, Kürtçe olmayan, Kürt edebiyatında bulunan sözcüklerle çevrilmiş veya yeni türetilen sözcükler ve açıklamalarla, yahut da Kürtçe harflerle yazılan ama yabancı olan sözcüklerle çeviri yapılmıştır. Bunun dışında sözlükte birçok yanlış çeviri vardır.

Ama yine belirtelim ki, bu sözlük değerlidir. Çünkü içinde 30.000 (otuz bin) Ermenistan Kürtlerinin sözcüğünün bulunduğu ilk büyük Rusça - Kürtçe sözlüktür.

Ç.X. Bakoéu'in sözlüğü Iosif Abgorgviç Orbeli'nin akademik redaktörlüğü ile yayınlandı. Bu sözlük, Ermenistan Kürtleri dilinin en iyi bir sözlüğüdür. İçinde 14.000 kadar sözcük vardır. (23). Bütün çevirileri doğru olup çoğunlukla kuşku götürmez. Bu sözlükte sözcüklerin dilbilgisi yönünden çeşitleri belirtilmiştir. Bu oldukça iyi bir durumdur. Çünkü daha önceki sözlüklerde sözcüklerin gramatik çeşidi belirtilmemiştir. C.X. Baquev'in sözlüğünde bazı işaretlerle gerçek eril ve dişil isimler geçişli ve geçişsiz fiiller ve kökler belirtilmiştir. Fakat bu sözlük tümüyle konuşma dili materyalinden yazılmış olup içinde çevirilen dilden de hayli sözcük vardır. Ayrıca dilde açık olarak kullanılan bazı sözcükler yazılmamıştır. Sözlüğün sonunda C.X. Bakoev, Ermenistan Kurmancasının dilbilgisini özetlemiştir.

Güney-Doğu Anadolu (Türkiye Kürdistanı), Kuzey Suriye, Irak (Musul, Amadiye, Zaxo, Akra şehirleri ve Sincar dağları), İran (Rızaiye Gölü batısındaki şehirler ve Xorasan) keza Sovyetler Birliği (Ermenistan, Azerbeycan, Gürcistan ve Türkmenistan) Kürtleri Kurmanci lehçesiyle konuşurlar. Bu lehçede Kürt edebiyatı oldukça zengindir. Bu lehçeyle Lübnan ve Suriye'de 1931'den 1946'ya dek Kürt edebiyatı ürünleri yayınlandı. Fakat 1928'den şimdiye dek Sovyet Ermenistanında ders kitapları ve güzel edebiyat kitapları yayınlanıyor. Mehabad, Senendec, Kermanşah (İranda); Erbil (Hewler), Rewandız, Süleymaniye ve Kerkük (Irakda) kentlerinde Sorani lehçesi konuşulur.

Bu lehçede eskiden zengin bir edebiyat yazılmış, halende yazılıyor. (X)

Q. Kurdo

Açıklama: Bu yazı Q.Kurdon'un 1960'da Moskova'da basılan 890 sayfalık ve 34.000 kelimelik Kürtçe - Rusça sözlüğüne yazdığı Kürtçe önsözden çevrilmiştir.

DİPNOTLAR:

1- Xalidi Yusıf Ziyaeddin Paşa - Hediyetül Hemiddiye Filuğeti'l-Kurdiyye, İstanbul, 1794.
2- Le Cog, Kurdische, Berlin, 1903.
3- Grammatica e vocabolario della lingua Kurda, Compostidal. P.Maruizio Garzoni, Roma, MDCCLXXXVLL (1787)
4- Narrative of a Residence in Kurdistan by the Late R.GI.J.Rich.London, p.-394-398
5- Sravnitelınvie Slovari vsex jzıkov i nareçi, spv, 1787, ç.ı. no: 77
6- P.Lerx, İssledovanie ob İranskix Kurdax i ix predkax Severnix Xaldex, spv, 1856-1857, 1858
7- A.Jaba, Recueil de notices et recits Kurdes, st. Petersbourg, 1860.
8- Bınêre (Bak), Melange Asia tique, t.3.p, 242-255, spv, 1858.
9- A.Jaba, Diction naire Kurde-Françaıs, st. Petersbourg, 1879
10- S.A.Rhea, Brief grammar and vocabulary of the Kurdisch Language of the Hakkari district, journal of the American Oriental Society, v.x, New-Haven, 1872.
11- E.Prim und ASocin, Kurdische Sammlungen im Dialekte des Turabdin, St, Petersbourg, 1887 û Kurdische Sammlungen in den Dialekten des Turabdin und von Bohtan, st. Petersbourg, 1890
12- S.A. Egiazarov, Kratki Etnografiçeski Oçerk Kurdov Erivanskoi guberni, zapiski Kavgazskogo otdela RGO, Knijka XIII, vıpusk 2, Tiflis, 1891
13- E.B. Soane, Grammar of the Kurmanji or Kurdish Language, London, 1913.
14- L.O. Fossum, A practial Kurdish Grammar, Minneapolis, 1919.
15- R.F.Jardine, Bahdinan Kurmanji, A.Grammar of the Kurmanji of the Kurds of Mosul division and Surrounding districts of Kurdistan, Bağdat 1922.
16- H.Makos, Kurdische Texte im Kurmanci Dialecte aus der Gegend von Mardin, Leningrad, 1926.
17- Kolke Zerin, Darer, Giw Mukriyani, Hewler, 1955.
18- Ferhenge Qutabxaneye Arebi u Kurdi, telif kırdewey Giv Mukriyani, Hewler 1950
19- Xebrnamo Lı zmane Fıleyi - Kurmanci, Rewan (Eriwan), 1933.
20- Xebernama termi noiojiye ya Fıleyi, Kurmanci, Rewan, 1935.
21- Semende Siabend, Arame çaçan, Xebername Ermeni-Kurdi, Erivan, 1957.
22- İ.O. Farızov, Russko-Kurdski slovari, Moskva, 1957.
23- C.X.Bakoev, Kurdsko-Russki slovari, Moskva, 1957.

Ayrıca bu yazının yazıldığı 1960'tan sonra basılmış olan bazı önemli sözlüklerin adını da aşağıda vermeyi yararlı bulduk (Ç.N.).

1- Giv Mukriyani, Ferhengi Mehabat, Hewler, 1961.
2- Giv Mukriyani, Folke Zerine, Hewler, 1966.
3- Şex Mıhemede Xal, Ferhengi Xal, Suleymaniye, 1960.
4- Danan U Ledwani Encümeni Kar, Zarawi Kargeri, Bexda, 1974-1975.
5- Cemal Nebez, Ferhengoki Zanısti, Hewler, 1960, 1961.
6- Elaeddin Secadi, Destur ve Ferhengi Zımani Kurdi - Erebi - Farsi, Bexda, 1962.
7- Kemal Celal Xerib, Ferhengi Zanıyari, Slemani, 1974.
8- Taufig Wahbi and C.J.Edmens, A Kurdish-English Dictionary, London, 1966.
9- Cegerxwin, Ferhenga Kurdi (Kürtçeden Kürtçeye sözlük), 3000 sözcük kadar, özellikle Kurmanci, Arap alfabesiyle, Bağdat, 1962.
10- Kraktıj Russko-Kurdskij Voennyj perevodek (Rusça-Kürtçe askeri sözlük), urm. izd. uprav. R.I.V. Kolsultvom v.urmii, 1961, 72 sayfa.
11- Mehabat, Ferhengi Mehabat (Kürtçe - Kürtçe sözlük), 30.000 kadar sözcük, Arap alfabesiyle, Hewler (Erbil), 1961.
12- Cemal Nebez, Hendik Zarawayi Zanısti, Suleymaniye, 1960, 17 sayfa.
13- Joyce Blau, Dictionnaire Kurde-Français-Anglais (Kürtçe-Fransızca-İngilizce sözlük), Bruxelle, 1965, 259 sayfa.

Bu sözlük Dr. Şivan tarafından Kürtçeye çevrilmiş olup 1975'de Ferheng (Kurdi u Tırki) adıyla Şivan yayınları arasında çıkmıştır. Şivan bazı sözcükler eklemiştir.

14- Kurdistan Mukrıyani, E.İ. Kedaytene, V.E.Mitroxina, Moskva, 1977, 368 sayfa, Kiril ve Arap harfleriyle.
15- Ernest N.MC. carus ve Cemal Celal Abdulla, Kurdish-English Dicti onnary (Dialect of sulaimania), Kürtçe (Süleymaniye-Soran lehçesi) - İngilizce sözlük, Arap ve Latin harfli, Michigan, 1966.

DU HELBEST

ÇİROKA ME

Hatın...
Şeve - reş bû
Û Şevek tari.
Wek kuliyên berfê jı esman
-Nola rısasê gıran
-Û nola rısasê sar-
Bı lezeki dıjwar mırın dıbari.

Em çıl mal bûn dı gund de.
Çıl mal...
-Bav, bra, dê, xwişk
Ap, xai,
Xati û met
Bapir û nevi-
Gışk:
Mina xelekên rezılê
Em hışk
Em hışk bı hev ve bûn
Û em heft roji û heftê sali.

Hatın...
Dı beyaniya derewin de
Ne hıştın zeracê Rojê dı kûra xwe
Bıqıjile, ya germin de
Ne hıştın stranên keçên xama
Lı cobaran
Bı bûkani bınızile
Û
Hun zanın?
Ne hıştın ku van sûtalên heft sali
Jı nıho pê de hêlakanên xwe çêkın
Û hêla bıbın lı gülyê daran

Hatın
Bı rext û tıfıng û mitralyoz bûn
Hatın
Bê par bûn jı dilovani
Jı mehrebani ve pıştxûz bûn.
Em çıl mal:
-Bav û dê, xwişk û bra, ap û xal
Em gış
Kal û sûtal-
Kırın kadine kayê
Dı mızgeftê de...

Şev bû şeve - reş bû
Zmanên pêtiyan pırçıquli
Dı qelaşt kezeba şevê
Dıbıraşt dılê wi tani xwarê
Dı serê nıkulê sıngûyan de
Gurçık dıpırpıtin hevalo!..

Rojen Barnas

Ferhengok:

rezıl	: zincir
beyanıya derewin	: yalancı sabah sabahın ilk bölümü
dılovani	: merhamet
mehrebani	: şefkât

WEK KEREM

Hewa wek gule gıran
Qêrın
qêrin
qêrin
qêrin dıkım.

Bazdın jı bo
gule
helandinê
gazi dıkım...

Ew jı mın re dıbê ku:
- Tê bı dengê xwe bıbi xweli lo!
weki
Kerem
bışewiti.

"Deeeerd
pırın
lê hemderd
ninın"

Goyên
dılan
kerın...

Hewa wek gule gıran...
Ez jı wi re dıbêm:
- Bıla
bışewıtım
weki
Kerem
bıbım
xweli.

Hewa wek axê avıs.
Hewa wek gule gıran
Qêrın
qêrin
qêrin
qêrin dıkım.

Ez neşewıtım
tu neşewıti
em neşewıtın,
dê çewan
tariti
derên
ronahiyan...

Bazdın
jı bo
gule
helandinê
gazi dıkım...

NAZIM HİKMET

www.arsiv.org

33. YILINDA U.D.K.F.

Kadınların gerçek kurtuluşlarının ancak üretim araçlarının özel mülkiyetinin olmadığı, bir sınıfın diğer bir sınıf tarafından sömürülmediği, tüm insanların eşitlik koşulları içinde yaşadığı bir toplumda mümkün olacağı bir gerçek. Ancak böyle bir toplumun kurulmasında en önemli koşul kadınların bu savaşımda yer almalarıdır.

Lenin, "Bütün kurtuluş hareketlerinin deneyimi göstermiştirki bir devrimin başarısı, onun gerçekleşmesinde kadınların ne ölçüde yer aldığına bağlıdır." demiştir.

19. Yüz yılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkmış olan bazı kadın örgütleri kadının kurtuluşunu mevcut düzen çerçevesi içinde kadınlara erkeklerle eşit hakların tanınmasında görüyorlardı. bu burjuva kadın hareketinde yer alan feminist örgütlerin en önemlileri şunlardı. 1858'de insanlığın ailenin ve bireyin çıkarlarını savunmak üzere kurulan Uluslararası Kadın Konseyi. 1904 te kurulan kadınların seçimle ilgili haklarını savunan ve reformları amaçlıyan eşit haklar ve eşit sorumluluklar için Uluslararası Kadınlar Birliği, 1904'de Katolik kadınların faaliyetlerini insan toplumunun yararına teşvik etmek için oluşturulan "Dünya Katolik Kadın Örgütleri Birliği", 1915'te kurulan "Barış ve özgürlük için Dünya Kadınlarının Birliği", 1919 da kurulan "Uluslararası Üniversiteli Kadınlar Fedarasyonu" ve 1930'da kurulan "Uluslararası İş ve Meslek Kadınları Fedarasyonu"

1930'larda Faşizmin ortaya çıkışı ve iktidara gelişi, faşizme ve savaşa karşı bir muhalefeti oluşturuyordu. Anti-Faşist sovyet kadınları konitesinin öncülüğünde 1934'te Paris toplanan Anti-Faşist, savaş aleyhtarı kadınları kongresi Dünya kadınlarının bu muhalefete geniş yer almalarını sağladığı gibi, bir uluslararası demokratik kitle kadın örgütünün kurulması koşullarına nesnel olarak katkıda bulundu.

Anti-Faşist sovyet kadınları komitesinden bir heyetinde bulunduğu 1945 Haziranında yapılan Fransız kadınlar birliği kongresinde bir uluslararası kadınlar kongresi düzenlenmesi yolunda çağrıda bulunmak üzere bir kurucu komite kurulmasına karar verildi. Başlangıçta SSCB'nin Fransa'nın, İngiltere'nin, Çin'in, İtalya'nın, İspanya'nın, Yugoslavya'nın ve Belçika'nın temsilcilerini kapsayan kurucu komite, örgütün ilkelerini ve gelecekteki Fedarasyonun programını geliştirdi.

Kongre 26Kasım 1945'te Avrupa'nın, Asya'nın, Amerika'nın, Afrika'nın ve Avusturalya'nın 40 ülkesinden 850 kadın delegenin ve konuğun katılması ile Paris'teki Mutualite binasında açıldı. Uluslararası kurucu komitenin başkanı EUGENİE COTTON, açış konuşmasında kongreye katılanlara şunları söyledi.

"Bugünkü toplantımız tarihsel bir olaydır ve biz bunun anlamının ve yeniliğinin üzerinde durmalıyız. Elbette ki kadınlar barış ve özgürlük amacı için çalışmak üzere ilk kez bir uluslararası kongrede bir araya gelmiyorlar, fakat burada bizim kongremizde, biz kitlelerle, yüz milyonlarca emekçi kadınlarla ilk bağımızı kuruyoruz."

Altı gün süren kongre kadınların Faşizme karşı savaşımdaki rolünü tartıştı, Demokrasiyi ve sürekli barışı getirmedeki, kadınların ekonomik, sosyal ve hukuki durumlarını güçlendirmedeki görevlerini belirledi, çocukların ve çocuk yetiştirmenin sorunları hakkında kararlar aldı.

Kongre, sömürgeciliği yerdi ve Dünya kadınlarına, ulusların eşitliği ilkelerine ve onların Kendi Kaderlerini Tayin Hakına saygı gösterilmeleri istemesi çağrısında bulundu. Kongreye katılanlar, kadınların ekonomik, politik, medeni ve toplumsal haklarını savunmaya, çocuklarımızın ve gelecek kuşakların mutlu ve uyumlu bir şekilde gelişmesinin koşullarını yaratmak için savaşmaya,Dünyanın her yanında gerçek bir Demokrasinin kurulabilmesi ve Faşizmin bir daha geri gelmemek üzere dünya üzerinden silinmesi uğruna yorulmaksızın savaşmaya ve dünyada sürekli bir barışın sağlamak için yılmadan savaşım vermeye and içtiler.

Uluslararası Kadınlar Konğresi kararları, 1 Aralık 1945'te kurulan Uluslararası Demokratik Kadınlar Fedarasyonun eylem programının temellerini oluşturdu. Kongrenin kapanış oturumunda UDKF'nin ana tüzüğü kabul edildi ve yürütme organları seçildi.

Ünlü bir Fizikçi ve direnme hareketi üyesi olan Fransız EU—GENİE COTTON, Fedarasyonun ilk başkanı seçildi. COTTON, yaşamının sonuna kadar bu görevde kaldı.

Faaliyetleri çoğunlukla feminist bir öz taşıyan diğer mevcut uluslararası öğrgütlerin tersine UDKF kadınların toplumsal sorunlarını daima politik ve sosyal sorunlar içinde değerlendirmiştir. Bu durum UDKF'nin ana tüzük ve programında belirtilmiştir. Ana tüzükte kadınları "yurttaş, ana, ve işçi olarak haklarını kazanmaları ve korumaları için, çocuklarını güvence altına almaları için, barışan, Demokrasinin ulusal bağımsızlığın sağlanması için ve bir arada çalışabilmeleri için; ırk, milliyet, din ve politik görüş ayrımı yapmaksızın birleştirdiği belirtilmektedir.

Fedarasyonun geniş kadın kitleleriyle iş birliğini geliştirmede tutarlı bir çizgiye sahip olduğu, farklı uluslararası ve ulusal kadın örgütlerinin katılmasıyla sık sık geniş bir ortak talepler proğramına dayalı büyük uluslararası toplantılar düzenlemeye önderlik etmiş olması gerçeğinden açıkça görülmektedir.

Kuruluşundan beri, UDKF'nin saflarına pekçok yeni üye katılmıştır. Şu anda fedarasyon 101 ülkeden 117 ulusal örgütü bir çatı altında toplamaktadır.

33 yıllık varlığı boyunca UDKF proğramını tutarlı bir şekilde uygulamıştır. Proğram dört ana talebi kapsar: Kadınlar için eşitlik, çocuklar için refah, barış ve ulusal bağımsızlık.

Ülkemiz kadınları UDKF'nin talepler doğrultusunda yaptığı geniş çaplı tutarlı çalışmalarının yanında olmaya UDKF'nin tanıtılması ve yaygınlaştırılması için üzerine düşeni yapmaya kararlıdır.

UDKF'nin 33. kuruluş yıldönümünde ülkemiz kadınlarının tek merkezi örgütü olan DDKAD bu amaçla bir basın toplantısı düzenleyerek kuruluşu, amacı ve çalışmaları hakkında açıklamada bulunmuştur. Ayrıca üyeleriyle bir salon toplantısı düzenleyip UDKF hakkında yarıntılı bilgi verilmiş, çalışmaları açıklanmıştır.

Ülkemiz kadınları her zaman UDKF'nin tutarlı çalışmalarının yanında olacaktır.

YAŞASIN KADINLARIN ULUS—LARARASI DAYANIŞMASI.

YAŞASIN U.D.K.F